

XXV
Libran 288

Bruun

Kibndr 288

Librar 288

Bruun

En

nyttig Konges personlige Salighed:

Samt,

Regierings = Lykksalighed udi hans
atteres almindelige Velstand, som en nye
stedværdig Betsignelse over ham fra Herren.

Foreskrevet

Deels til Indgang

Over Psalm XCI, v. 14. 15. 16.

Deels udi Hoved = Textens Forklaring

af 5 Mose B. XXVIII, v. 1. 2.

udi

i Brædiken til Aftensang

BERGENS Dom-Kirke

Paa den Allernaadigst anbefalede

almindelige Bede = Dag

Den 25te May Anno 1766.

af Hans Kongelige Majestæts,

Christian den Syvendes,

Lykkelige Regiering:

Indfang af Siire aandelige Sange over de Siire Allernaadigst
anordnede Lexter til samme Dag,

Ved

J. Plate Bruun.

1767, trykt i Kongel. Majestæts. Allernaadigst privilegerede Bogtrykkerie.

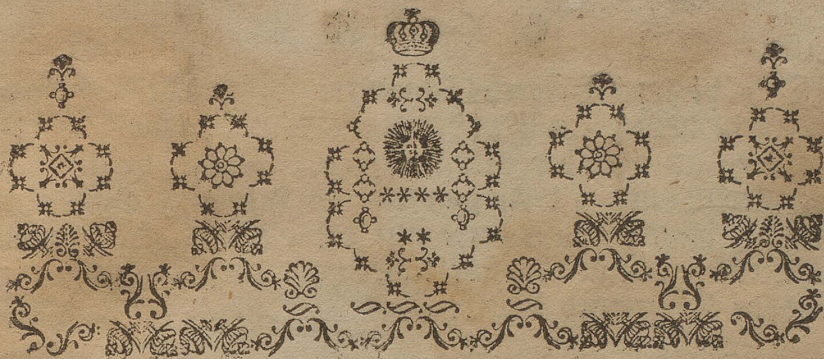
95d067995

Imprimatur,

F. ARENTZ.

Texten til Aften-Sang 5 Mos. B. XXVIII, I. 2. v.
Og det skal skee, om du aldeles hører paa
Herrens, din Guds Røst, &c.

Indgang:

Mit Embeds = Kald, Allerkiereste Tilhørere! har
fordret af mig, at jeg paa denne særdeels vigtige
Dag allerførst skulde have prædikeret til Groe-Præ-
diken over den til den Tid Allernaadigst anbefalede
Text udaf Psalm. 91, v. 14. 15. 16. og derefter paa sam-
me

me Tid, vi nu i Herrens Navn ere forsamlede med hinanden her, udlagt for Eder den ligeledes Allernaadigst foreskrevne og nu for Eder aflæste Aften = Sangs Text. Og hvor gjerne vilde jeg ey paa en saa betydelig Dag, som denne er, have opfyldet dette mit doble Kalds Pligter, om jeg alleene fra mine Kræfter kunde have forsikret mig den fornødne Dygtighed dertil!

Jeg har ikke desmindre besluttet paa denne Stund af vor offentlige Andagt at foreene disse deylige Texter, saavidt Keyligheden kan tillade det. Jeg har foresat mig til Indgang at give Eder et kort Begreb og som Kiernen af den først benævnte Text og derpaa at afhandle den, som egentlig bør falde under vor Betragtning paa denne Stund. Aarsagen dertil er ey alleene, fordi begge disse have tilhøret mig at forklare. Det er begges Vigtighed, deres Sammenhæng og dog deres indbyrdes adskilte Indhold, som har bestemmet mig dertil. Er ey Kongens og Landets Velstand den store Hoved-Sag, som i Dag bør drage al vor Betragtning og Vens Kræfter til sig. Været ey vort Lands Velstand paa Kongens? og bør vi ey, som hans hengivne og kiære Børn, inderlig søge denne, om den end ey, som den dog stedse er og bliver, var en Rod til vores? Kongen er den vigtigste i Landet, som behøver meget meere, end alle andre, til at være lykkelig, naar han skal være det paa en ret Kongelig Maade, og hvis Ulykkelighed overgaaer alle andres, om han styrtes i den. Dette Dye paa vort gandske Legem, dette Hierte i al vor Lykke, bør derfor forekomme os saa betydeligt, at, om vi ey glemme os selv ved fornemmelig at arbejde til Kongens Betsignelsers Mangfoldighed, saa er det ey for meget, om vi

vi ligesom glemme os selv. Vor Samvittighed lader os da være mest roelige, naar vi vide hos os selv, at vi have begyndt med vore Forbønner fra Hovedet og Ordenen i vor Belftand lader os forvise os om det bedste Udfald, naar vi, saa vidt det staaer til os, have lagt Grundvolden til vore egne i Kongens Belftignelser. Det er just den første Text, som kan ret bilde vore Regjeringer og Forbønner for Kongen, ligesom den anden maler os vor egen sande almindelige Belftard og vitier, paa hvilken Grund samme paa vor egen Side berøer. At jeg derfor foreener begge disse Texter med hverandre, haaber jeg paa god Grund vil blive Eder ligesaa lidet forrydeligt og tiidsommeligt, som det i sig selv er nødvendigt.

Ordene udi Psal. 91, 14, 15, 16. ere disse: **Efterdi** han haver **Lyst** til mig/ siger **HERren**, saa vil jeg udfrie ham; jeg vil ophøye ham, thi han kiender mit **Navn**. Han skal kalde paa mig, og jeg vil høre ham, jeg er hos ham i **Uød**; jeg vil frie ham og herliggiøre ham. Jeg vil matte ham med et langt **Liv**; og lade ham see paa min **Salighed**.

Førend jeg gaar videre, maa jeg anmærke, hvad denne Psalmes Indhold i Almindelighed angaaer, at den Gudsfrygtige, som forestilles i denne Psalme, først erklæret paa en særdeles rørende Maade sit Hiertelag mod **HERren**, dernæst gior sig selv paa Grund af hans egne Forjættelser en Forsikkring om de herligste Fordeele i mange Stykker, men at **HERren** just i de Ord, som denne Text bestaaer af, kommer omsider frem og paa den herligste Maade ey alleene besegler denne Gudsfrygtiges Forventelser, men

sætter Billedet baade af hans Gudsfrøgt og dens Løn i
 det klareste lys. Dernæst at de selvgærdigste Fortolkere
 gjøre enhver sand Israelite til Hoved-Personen udi denne
 Psalme, ligesom de ansee de Betsignelser, som her baade
 søges og loves, for saadanne almindelige, som alle troens-
 de Sieler trænge til og kan have lige meget Adgang til,
 hvad Stand de og maatte staae i udi denne Verden. De
 finde ingen Grund til, at denne skulde være en besynderlig
 Bede-Psalme for den unge Salomo, ey heller en Sraadoms-
 om Christo. De meene, at David her handler med H Erren,
 som en vandrende Pillegrim igiennem denne Verdens Fare-
 og Siender baade for Legem og Siel til sit himmelske Fæder-
 neland og Guds Saligheds fuldkomne Bøelig; at han trø-
 ster alle andre aandelige Pillegrime i denne deres Udlæn-
 dighed med den samme Trøst, han selv var trøstet med af
 H Erren; at han derfor ey har havt enten sin egen eller an-
 dres besynderlige Embeds-Lykke her for sine Døne, ey er-
 indret at han just var en Konge, uden for saavidt han og
 fra den Side saae mange Farligheder, hans Salighed var
 omgivet med, men at han i Sær betragter sig som et Mæns-
 neste, og som et Guds Menneske, der vil forsikre sig H Errens
 Forsorg, Bessiermelse og Forbarmelse til et evigt Liv. Jeg
 kan ey nægte, at jeg jo antager disse Tanker, som de, der efter
 min Indsigt, ere bedst grundede. Dog maa jeg tillige anmærke,
 at, naar denne Text skal anvendes paa en Konge, som nu, li-
 gesom den er skrevet af en Konge og har sigtet fornemmel-
 lig til ham, det da ey tages i den Mening, ligesom saadan
 en Person ey behøver H Errens Betsignelser, uden for sin
 egen Person eller at ham jo loves Guds Bistand og Bets-
 signelse i sin baade Persons og Embeds Cirkel; men at han
 først

først og fornemmelig trænger til dette Gode, som før sin Person, saavidt han er et Menneske og et Blods Menneske, og at samme hans Persons Betsignelse bliver ham den sikkerste Jorgaard til al hans Embeds Lykke, saa at, naar han har den første, han da med største Frimodighed kan ndbede sig den sidste og vente den, om han faaer denne, bruge den værdig, men, om den nægtes ham, forstaae at bære det med en christelig Taalmodighed.

Paa denne Grund kan vi da af disse Ord betragte:

En Gudsfrygtig Konges personlige Salighed,

- 1.) I henseende til hans Gudsfrygt, som dens Aarsag;
- 2.) I henseende til hans mange og visse Betsignelser, som en Virkning af samme.

Svad det første nu angaaer, da bemærke vi først, at Gudsfrygt er een af de almindelige Benævnelser, hvorved alt godt hos et retskaffet Hjerte mod den Almægtige angives og betegnes. Den hellige Skrift betiener sig af andre saadanne almindelige Talemaader, som dog alle indbefatte Gudsfrygt udi sig, ligesom de igien indbefattes alle udi denne. Gudsfrygt betegner et Menneskes Hjertes tilbørlige Forhold mod Gud i alle Ting, saavidt det er opfyldet med alle de hellige Bevægelser, som den Højestes
Fuld-

Fuldkommenheder bør frembringe hos den, der paa en lepende Maade har lært at kende baade ham og sig selv. En blot Indstrankelse efter de guddommelige Befalinger og en Nedsat for at forterne HERren eller opvakte ham til Bredde er ey nok til at aabenbare os et gudfrygtigt Hiertes mange Liggendefæer, da Foreeningen imellem Skaberen og hans fornuftige Creatur udfordrer flere og andre Bevægelser hos et Hiert, der har lært at opløste dette allerhøieste og bedste Bæsen over alle andre Ting, og dog passer dette Navn sig meget vel til at betegne alle de Bevægelser, som Undersaattere under denne store Majestæt kan spore i deres Sieler i henseende til ham.

At et gudfrygtigt Hiert udbreder sig i sine yndige Bevægelser til mange Sider og, uden nogen Tid at glemme eet Stykke, over sig dog i mange og adskillige, hvorved det aabenbarer sin megen Fylde af GUD og hans Fuldkommenheder, kunde vi see af alt det, som i denne Psalme gaacr for i Bøyn for de egentlige Tertens Ord. Men vi ville alleene betragte de adskillige Billeder, under hvilke HERren selv i Terten forestiller denne sin Ven. Disse ere trende. HERren siger: Han har Lyst til mig; Han kender mit Navn; Han kalder paa mig. Jeg vil ey, som nogle, ansee disse som visse Parter, hvoraf Gudsfrugt siden skal gøres fuldstændig; men jeg vil hellere troe, at HERren paa meere, end een Maade, vil affkildre dette retskafne Hiert, paa det at man ved at see det fra adskillige Sider, hvoraf dog enhver lader os see det i sin Fuldkommenhed, kan desmeere kende dets Skionhed og megen Rigdom af godt.

Han haver Lyst til mig, siger HErren. Hvilket rørende Billede paa et gudsfrygtigt Hierte er ey dette! hvor listige maa ey de Egenstaber være, som saadant Hierte har bemærket hos HErren og hvor søde maa ey de Begjærligheder være som sammes Betragtning opvækker i det! At have Lyst til nogen eller noget er ey alleene for dets Skionheds og Fuldkommenheds Skyld at have en stærk Attraa og Begierlighed efter det, men og at holde sig riig og lykialig i at nyde det, saa man længes efter det indtil Misfornøielse, naar man maa savne det, men forlyster sig i det med en Glæde, som overgaaer al anden baade Sorg og Glæde, naar man har det. Ordet bruges ellers i den hellige Skrift om Personers Tilbøyelighed til hverandre, som ved en Egte-forening ville leve og døe med hverandre. Kan vi nu ey heraf spore de i et gudsfrygtigt Hierte herskende, stærke, stadige og søde Begierligheder til at leve i et Forroeligheds Baand med GUD, som den, det erkjender for det skionneste, listigste og saligste Væsen, saa at, naar det finder ham, finder det i en langt høyere Grad en god Ting, end naar en Brud finder en Elskværdig Brudgom eller denne en Dydefuld Brud. Saadant et Hierte fattes alle Ting uden for GUD, men slet intet i og hos ham; det tiller fra alle andre Ting til ham, men gjør sig sin Voelig, sin Roelighed og Bestands Hoved-Stad i ham. See det 9 Vers i denne Psalme. Den, der kan indsee Gudsfrugt udi denne sin Kierligheds Hemmelighed, bliver ret i Stand til at kunde domme om dens sande Natur og Nytte. Naar HErren ellers siger: Han haver Lyst til mig, forstaar han ey sin Person og Herlighed alleene, men alt det, som ey kan skilles fra ham, men paa alle Maader henhører til ham,

ham, veyleder Menneſter til ham og bevarer dem i hans Samfund, ſaaledes ſom Chriſtus forklarer den Forbindelſe, der er imellem ham ſelv og det, ſom tilhører ham, naar han ſiger: hvo mig elſker, han ſkal holde mit Ord Joh. 14, 23.

Paa en anden Maade beſkriver HErren ſin Gudſfrygtige, ſigende: Han kiender mit Navn. HErrens Navn er i Almindelighed alt det, hvorved han aabenbarer ſig og gjør ſig bekiendt for Menneſter, ſom af ſit Navn, ſaa ſom hans Ord og Sierninger: men i Beſynderlighed hans herlige Egenſkaber, ſom blive bekiendte ved diſſe, der give Menneſter Underretning om, hvad man bør tænke om Guld, hvorledes man bør foreſtille ſig ham og hvorledes man i ſine Foreſtillelſer om ham ligesom navner ham, naar man vil ſtille ham fra alle andre Ting. Det forſte hjælper til at finde det rette Begreb, man bør gjøre ſig om Guld, men det andet er dette Begreb ſelv, ſaaledes ſom man har lært at gjøre ſig det af de Ting, hvorved Guld har aabenbaret ſig. At kiende henhører baade til Forſtanden, Villien og de udbortes Bidnesbyrd, man giver om ſin inderlige Indſigt og Overbeviſning. Den forſte betragter med Alvorlighed og begriber paa en levende Maade; den anden røres, høragter, anvender og be-tiener ſig af det, ſom er indſeet og fattet; ved de ſidſtelæg-ger man ved Ord og Sierninger for Tagen, at man har langt ſtærkere Overbeviſning derom, end at man ſkulde kunde ſkiule og fornægte den eller ſtamme ſig ved at be-kiende, at man har den. HErren synes da her Stykviis at berømme hos den Gudſfrygtige hans Kiærlighed til det aabenbarede Ord og hans Lyſt og Flid til at randsage ſam-
me

me, for derved at lære at kiende den i sig selv usynlige og forborgne GULD; hans Agtsomhed til de Sierninger, som frembringes ved HERRENS Finger, hvorved alle opmærksomme dog kiendelig kan komme efter, at der er en GULD, som dommer retfærdeligen paa Jorden og regierer alle Ting efter sin Villie; det reene og rigtige Begreb, han ved at betragte disse har forhvervet sig om GULDS Fuldkommenheder, da han nøye kiender HERRENS u-indskrænkede Almagt, hans u-endelige Barmhiertighed, hans forundringsværdigste Wiisdom og alt andet saadant, som skiller ham fra og setter ham langt over alt andet; det dybe Indtryk, dette opgangne Lys i Forstanden har gjort paa hans Villie og alle hans Begieringer, som bestyres, føres og hendorages i Overensstemmelse med disse HERRENS erkjendte Fuldkommenheder, saa at Høyagtelse, Forundring, Kierlighed, Glæde, Frygt og Tillid verle idelig af med hinanden, udi den, ligesom disse Fuldkommenheder kan have Leylighed til at virke efter de Omstændigheder, den gudsfrygtige nu og da, indvortes og udvortes, kan befinde sig i; endelig hans Troefasthed i at aabenbare paa en stiltiende og talende Maade, ved Sierninger og Ord, sin Høyagtelse for HERRENS Navn, da han ey skammer sig ved at bekiende HERRENS Navn endog iblandt saadanne, som foragte det, og saaledes paa alle Maader bliver et Middel til, at det udbreeder sig og bliver bekiendt for andre. Dette er visselig og et beqvemt Billede til at forklare de værdige Egenheder, som pryde et gudsfrygtigt Hierte.

Endelig forestiller HERREN os dette Gudsfrygtige Hierte fra den tredie Side og siger; Han kalder paa mig. Man kunde vel synes, at dette hellere burde have sit

sit Blads under Gudfrygtigheds Fordeele, siden det heder i Terten; Han skal kalde paa mig, og jeg vil behøve ham. Men da det ligeaa vel kan overværes: Han kalder paa mig eller Han har kaldet paa mig/ lige som det af adskillige ogsaa bliver saaledes overjat; saa er det passeligere, at HErren herved meere siger, hvad denne gudfrygtige allerede har gjort og gjør, som sit jevnlige Kald, end hvad han alleene ved en vis Tilfælde skal gjøre, allerheist da det, at kalde paa HErren, betyder i sin fulde Strækning meere, end at anhoide hos ham om en eller anden Hielp.

At paa kalde HErren (naar det ey tages for en enkelt tilfældig Dvælse af Vænnen til Gud for at erholde en besynderlig Gunst-Beviisning af ham, men for en Færdighed og stadig Dvælse i Omgang med ham) indbefatter mange herlige Egenstaber, som foreene sig hertil hos den Gudfrygtige. Den, som rettelig paa kalder HErren, sætter ingen Tillid til Creaturet; gjør aldrig sine egne Kræfter til Vorgen endog for det mindste af sit Gode og Velstand; anseer ey sine egne og Verdens Omkiftelser som blotte og blinde Hændelser, men troer, at alle Ting bestyres af et vrist Forshyn her oven fra; holder sig ey for sin egen Skyld berettiget til at erfare Forshynets Føvelighed, men troer, at han er forbundet til i den dybeste Ydmyghed at udbede sig af HErren det, som ingen, uden han, kan gjøre og som han gjør, naar han gjør det, af en usforskyldt Naade og Barmhertighed; befaler sig HErren lige indtil de sidste og ringeste Omstaendigheder i sit Liv; gjør det i alle de Samtaler, som ere Mennekter muelige at holde med sin Skaber; overlader sig, som den, der kiender hans Magt
og

og Godhed, med fuld Tillid til HERren og eyer en fuldskommen Roelighed, naar han alleene veed hos sig selv, at han i en tilbørlig Gudsfrøgt har kastet baade det, han veed og det, han ey selv kan vide, paa HERren og overlader det til hans Forsyn. Hvor mange rare Egenstaber maa nu ey løbe sammen for at bilde en reiskaffen HERrens Paaskalder i denne Deel! I det øvrige maa man anmærke, at det, at paaskalde og tilbede HERren, betegner i Almindelighed den ydmyge Lyrkelse, som Mennesker allevegne og i alle Tilfælde udviise mod den GUD, hvis uendelig mange og store Gultkommenheder give ham en Majestæt, hvilken Mennesker altid knælende og i en dyb Tilbedelse bør omgaaes med. Saaledes heder det til Christi Kirke og aandelige Brud: Han, han er din HERre, og du skal tilbede ham Psalm. 45, 12. I samme Mening anfører Jesus Mosis Ord af 5 Mos. B. 6, 13. for Diavelen, da han fristede ham: Du skal tilbede HERren din GUD og tiene ham alleene Math. 4, 10. sammenlignet med Psalm. 95, 6. 7.

Denne Gudsfrøgt er nu i Henseende til sit Væsen den samme hos enhver sand Israelite og særdeles indtagende hos enhver, den findes hos, baade for GUD og tiensomme Mennesker. Dog, naar en Konge i Særdeleshed er den Mand, som alt dette henregnes til, faaer den en tilfældig Overlighed og en videre Cirkel at udbrede sig i. Det koster uden Tvivl en Konge meere, end andre, at blive ret moden og bevares bestandig i Gudsfrøgt, og derfor bliver den hos ham desmeere rosværdig. Saa mange flere Handlinger, han har, end andre, saa mange flere Levligheder har han til at anvende og viise sin Gudsfrøgt.

Saa meget meere hans Gierninger og Forhold kan for-
 dyrve eller forbedre mange, saa meget meere opbyggelig
 bliver hans Gudsfrugt og maa nødvendig avle mange an-
 dres af sig.

Du kunde jeg vilse Eder, hvorledes disse Træk, som
 HErren her gior til at affildre et Gudfrugtigt Hjerter, fin-
 des alle igien udi Davids Person, som den, HErren for-
 nemmelig har sigtet til med disse Ord; men da Tiden ey til-
 lader dette, vil jeg henviise mine Elskeligste Tilhørere til
 denne store og Gudfrugtige Konges Historie og i Særdeles-
 hed til hans aanderige Psalmer, hvori han saa ofte aabner
 sit Kierligheds-fulde Hjerter til HErren, vidner om sin Væ-
 re for hans Navn og ligger, som en ydmyg Tilbeder og Paa-
 kalder, for hans Fodder.

Saadan Gudsfrugt anseer jeg ey alleene som en Nar-
 sag til en Konges, saavel som andres Salighed, men end-
 og som deres Salighed selv. Jeg troer, at det sidste
 meer med ligesaa god Grund, som det første. Naar Men-
 nesker, som ey inderlig kiende Gudsfrugt, gaar allerlangst i
 at erkiende dens Nødvendighed og Fordeele, saa ansee de den
 for en Tieneste eller et Arbejde, hvorpaa der skal følge en
 god Løn og for en Forgaard, som man maa komme ind i,
 om man ellers vil indføres i Salighedens og Guds Belsig-
 nellers sidste Tempel. Dette er visselig og rigtig nok, dog
 er det for lidet og bliver, om man ey gaar videre, Gudfrug-
 tighed selv til en vigtig Fornærmelse. Et Arbejde og dets
 Løn ere dog tvende adskilte Ting og en Forgaard og Tempe-
 let selv ere ved et Forhæng eller Mellem = Væg deelte fra
 hverandre. Men saaledes bør man ey betragte Gudsfrugt
 og

og dens Salighed: Den er paa eengang baade Arbejdet og en vis Deel af Lønneu, baade Jorngaarden og et vist Stykke af Tempelet selv. Det er sandt, en Gudsfrygtig kan en paa eengang modtage alle Guds Naades Belønninger, og i Særdeleshed kan han en her paa Jorden modtage den til ham i Himlene forvarede Arv. Det er og vidst, at Gudsfrygt under sine Begyndelser hos dem, som endnu en har faaet et ret ovet og drebet Hjerter i den, ligner mest et besværligt Arbejde og en mørk Jorngaard, i hvilken man staaer som den, der maa saae med Graad for at høste en anden Gang med Glæde. Men naar man ved bedre Øvelse kommer forbi det i Gudsfrygt, som meere maa ansees som Klippe omkring den, end som dens Haven selv, saa blir man snart var, at man en skal være Gudsfrygtig en Tid, for at blive en anden Tid salig, men at man er salig, saa snart man er Gudsfrygtig, endskjønt man en anden Tid kan blive saligere.

Gudsfrygt er de Saliges begyndende Forbedring og Øvelser, som stille sig fra de herliggiortes en i Natur og Væsen, men kun i Graderne og Udøvelsens fuldkomnere Naade: Skulde da en den Gudsfrygt, som allerede meddeeler noget anseeligt af den egentlig kaldede Saligheds Grund og Væsen, selv fortiene at bede Salighed og virkelig være det? Er den da vel en blot Jorngaard til Salighed? Den, der har Egenskaber tilfælles med de herliggiorte, skulde den samme en ogsaa have Salighed tilfælles med dem, endskjønt de smage meere af denne, ligesom de have de andre fuldkomnere? Gudsfrygt er Hjertets Foreening med Gud selv, med hans Navn, det er, med det allerbedste der
et

er til; Gudsfrøgt arbejder da ey for en anden Vøn, end den, den strax fører med sig selv, da den, der er kommet det al-
 lerbedste nær, kan ey andet, end være salig i det, hvor me-
 get den end bliver saligere, naar den kommer alt dette endnu
 nærmere. Gudsfrøgt er en Afvigelse fra det Onde til den
 eene Side; aitsaa befrier den strax sine Tilhængere ey alle-
 ne fra de Synder og Laster, som GUD har erklæret onde
 og stridende mod hans Villie, men endog fra de Fortræder
 og Ulejligheder, som disse forvoide Mennesker. Den er en
 herstende Hændragelse til det Gode paa den anden Side, det
 er, ey alleene det, som HERREN har Behag i og har er-
 klæret overeensstemmende med sin Villie, men og det,
 som er nærmest forbundet med Menneskers Velstand; alt-
 saa maa Gudsfrøgt selv være Salighed, da den opstaaer
 sine Vaulmer midt iblandt lutter gode og listige Ting. Erin-
 dre vi os de Billeder paa Gudsfrøgt, som HERREN selv
 har givet os i denne Text, da er det unueligt for os at
 see Gudsfrøgt, uden at vi maa see Salighed ved Siden
 af den, endog førend vi vende vore Øyne til HERRENS siden
 anførte Forjættelser. Hænger ikke, naar vi skal opføre
 os som fornuftige, vort Lives Glæde og Forlystelse umid-
 delbar af vore Kundskaber og Lyster? have vi disse kun for
 i sin Tid at blive eller for allerreede at være det, vi kal-
 de lykkelige? Disse, naar de endog falde paa lidet betyde-
 lige eller skadelige Ting, lade os dog for den Tid, vores
 Andbildning faar Lov at vedvare, smage en Forlystelse;
 hvor meget meere maa de ey giøre det, naar de treffe paa
 faldkomne Ting, som HERREN selv, hans Navn, det er,
 saadanne Ting, som ere Kronen af alt optænkeligt godt?
 Paakalderen, saaledes som hans Billede er blevet os fo-
 restillet

restillet, er ey salig alleene, fordi han faaer det, han i Udmyghed udbeder sig af sin Guld, men endog i Forretningen selv, da den er en Begyndelse til den Herligheds Dyrkelse, som i al Evighed skal være Himmel-Borgeres Salighed. Det bliver da vidst, at, endskjønt Gudsfrøgt i visse Maader er Bøynen til et saligt Maal, saa er den dog ogsaa i visse Henseender Maalet selv. Mennesker bør i den gribe efter noget tilkommende, men de har i det samme noget nærværende, da det Lys, som ceengang skal kaste de herligste Straaler, er dog allerede opgaet med den. Naar derfor Konger og andre flye Gudsfrøgt som en Ekibbruds-Klippe for deres Lives Lyft og Glæde, saa gjøre de vel det, de maa, naar de jage efter de forfængelige og syndige Forlystelser i Verden, hvilke den sande Gudsfrøgtighed ingenlunde kan taale; men ville de derimod have de reene, sande og fuldkomne Forlystelser, saa maa de ligesaa meget overgive sig til Gudsfrøgtighed, som de ville nyde disse. Forlystelser, som ere ret rare og udsøgte, kaldes Kongelige; men i det rette Begreb findes her en saadan Forlystelse, og kan dog være tilfælles baade for Konger og de ringeste.

Ikke desmindre har dog Gudsfrøgt, foruden denne sin naturlige og medfølgende Salighed endnu andre nye Betsignelser, som den forsikrer sine Elskere om, der blive dem endnu til den anden Salighed. Gudsfrøgt er visselig det Vilkaar og Betingelse, som skal lade Mennesker nyde Deel i alle Herrens Gunst-Beviiisninger baade i dette og det andet Liv. Det er denne, som har Forjættelse baade paa det Liv, som nu er og det Tilkommende i Timoth. 4. v. 8. Et hvert Menneske, hvem han og er, trænger til mange og utallige Prøver paa Guds faderlige Forsyn baade

C

de

de over sin Stiel og sit Legem, medens han er i denne Verden, uden hvilken han, hvor magtig han ellers maatte vare, dog maatte blive et Nov for tuende Glendigheder og Ulykker. I den anden Verden gielder det paa, at han kan glæde sig med Guds Folkes Glæde og roie sig med Hærens Ære, som den, der skal annannes i de evige Boeliger og indlades til Guds Ansigts Beskuelse. Men alt dette kan et Menneske ey vente at nyde paa anden Grund, end en sand Gudsfrygtigheds. Det vigtige Ord, hvormed denne Text begynder: Fordi eller efterdi, bevidner tilstrækkelig dette Guds faste Forsæt. Herren vil ligesom sige: Da hans Hjertes Bestaendighed er denne, som jeg altid fordrer hos dem, hvilke jeg sætter til at vare en Betsignelse, saa vil jeg og handle i alle Ting saa faderlig med ham, ligesom jeg maatte udvalge en langt anden Omgangs-Maade med ham, om han blev fundet anderledes sindet. Det er sandt, at Gudsfrygt ingenlunde i sig selv er en ligevagtig Fortieneste til saa meget Godt og forholder sig end ikke paa denne Side til alle Guds Betsignelser, som et Arbejde iblandt Mennesker til sin Løn; ikke desmindre, da Herren, bestemt dertil af Grunde, som ere vigtigere og uden for Mennesket selv, har eengang besluttet at ville betsigne Mennesker, kan det ey anderledes vare, end at han just vil lade det falde paa dem, som frygte ham. Guds udtrykkelige Forjættelser og Trudsel paa den eenne og hans adskillige Husholdings-Maade med Mennesker efter deres ulige Forhold imod ham paa den anden Side overbevise os om, at den var alt for daerlig og dristig, som vilde vente alle disse Betsignelser, rive sig dog løs fra Gudsfrygt og overgive sig til Ugudelighed og et af Helligheds Love ubundet

Levnet. Denne Grund lader sig ey evindelig forandre, at Herrens Dyne ere over de Retfærdige og hans Dyne til deres Begiering; men at hans Ansigt er over dem, som givte Ondt. 1 Petr. 3, 12. Men det er nu disse Betsignelser, som Virkningen af Gudsfrøgt, vi, som det andet Hovedstykke/ ville betragte.

Her see vi først paa Navnet, hvormed disse Betsignelser betegnes, dernest paa de Betsignelser selv, som befattes under dette Navn.

Jeg kalder det Kongens personlige Salighed. Der er intet beqvemmere Navn, hvormed man kan betegne den Menneskers Betsind, som tilfalder dem, som en himmelsk Gave fra Gud, end Salighed. Det er Skriftens eget brugelige og sædvanlige Navn, under hvilket den forestiller deres Tilstand, som er ret ønskelig, god og velsignet. Endog et Menneskes jordiske og legemlige Betsignelser, saa længe de ere en Naade-Gave fra Herren og anvendes værdelig, løbe og som smaae Bekke ind i dette store Saligheds Hav, endskiondt de blive det mindste af dem. De aandelige og himmelske Betsignelser ere det vigtigste af disse Herrens Forjættelser til den Gudfrøgtige og disse ende sig i det, som med Fortrin kaldes Salighed i de Forløstes Herligheds-Aabenbarelse for Guds Ansigt; altsaa kan intet være værdigere, end at beskrive det alt under det store Navn Salighed.

Jeg kalder det Hans personlige Salighed, fordi disse Betsignelser først og fornemmelig komme og blive over hans egen Person, og ey, uden middelbar, har Hensigt

figt til dem, som staae i Forbindelse med ham. En Konge staaer og blot for mange personlige Tilfælde, hans egen Stiel eller Legem kan lide ilde eller vel, saa vidt han er et Menneske, har Deel i Faldet og skal faae Deel i Oprøimingen, han skal for sin egen Person gaae af Verden ind i Evigheden. Naar nu Herrens Naade og Bevaaenighed er over ham, som sin Elskelige, i alle de Ting, han for sin Person maatte behøve, om han aldrig var Konge og havde saa mange Børn, som han tillige skal sørge for, saa tilføgger jeg ham en personlig Salighed. Det lader sig vel ey gjøre, at endog den allerringeste Skulde have sin Salighed for sig selv alleens, naar han faar den, meget mindre skeer det hos en Konge. Mange maa nødvendig heste af den Gudsfrygtiges Ager, ligesom baade Davids Huus og hans Undersaattere havde godt deraf, at han var en Mand efter Guds eget Hjerte og kunde endnu have meere, om de havde trødet ind i hans Gudsfrygtigheds Fodspor. Og er den Salighed, som hanger af de den Gudsfrygtiges Belsignelser, som denne Text taler om, saadan, at den særdeles følger den Gudsfrygtiges egen Person, enten han er en Konge eller en anden, saa at han selv er salig, førend andre blive salige ved ham, er selv salig, naar end og andre gjøre sig u-deelagtige i hans Salighed, og forbliver salig, naar han gaar ud af alt det Sælskab, han her paa Jorden kan have staaet i.

Førend jeg betragter de Belsignelser, som ere en Virkning af en from Konges Gudsfrygt, maa jeg først anmærke, at Herren synes at fremsætte sine Forjættelser med ligegyldende eller igientagne Talemaader, hvilket kunde synes at være en Overflødighed. Men deels ere de ey saa lige-

ligegjældende, som de ved første Dyssyn kunde forekomme,
 deels har H Erren ligesom ey nok kundet udtrykke sit Hjer-
 tes Fylde mod denne sin Elskelige, diels har denne ey anset
 det overflødigt, naar H Erren har igientaget det, som han
 ey for meget kunde blive forsikret om. H Erren har selv paa
 meere end een Maade, beskrevet den Gudsfrygtiges Hjer-
 tes lag, og det synes at være en Venstabs Gien-Gjældning, at
 H Erren igien paa saa mange Sider aabenbarer sit Hjer-
 tes Riadom af Naade og Kiærlighed mod ham. Dernæst
 at i disse Betsignellers Register findes dog Spor af den
 Gudsfrygtiges Nød og Fare, hvilket igien kunde synes at
 være en Mangel og Ufuldkommenhed i hans Salighed. Lo-
 ver H Erren end, at han vil være hos ham i Nød og ud-
 frie ham, saa bliver dog saadanne Omstændigheder endnu
 tilovers for ham. Men H Erren taler om sin Ven, som
 den, der endnu har sit Opholds-Sted i en fordervet Ver-
 den, hvilken H Erren for hans Skyld ey vil forandre, end-
 skjøndt han vil sætte den Grendser og have Raad hos sin
 Fromme med sit Forsyns Dye. Nød og Fare blir for
 enhver Stand ligesaa u-omgiængelig her paa Jorden, som
 her aldrig vil fattes indvortes og udbortes Siender og
 mange slags Tilfælde, som kan anfægte Siel eller Legem.
 En aldeles Frietagelse fra Nød og Fare vilde, om den
 var muelig, være en særdeles Herlighed for de Gudsfrygtig-
 ge, dersom de allerede vare bekræftede og ingen Fare løb
 fra sit eget Hjerter for at falde til Skidesløshed og en
 Glds-Forglemmelse; men da de ey ere det, ligger der nu
 en skilt Fordeel i Menneskers Møyer, som holder dem
 vaagne, gjør dem i denne deres Skrøbelighed Gld nød-
 vendig for dem og lader dem tilfældigviis smage ligesaa

meget af HErrens Liffgheder, naar han aabenbarer sin Magt, Naade og Vidsdom i at hielpe dem, som de rimelig vilde taabe meget af dem, naar de skulde modtage lutter Sødheder uden al Blanding af nogen Slags Bitterhed. Endelig har den Gudfrygtige ingen Anrsag i denne Post at klage over nogen Mangel, som dog her modtager et Løfte fra HErren om en Frietagelse fra de største og vigtigste Farer og en betimelig Udfrielse fra dem, som endnu kan omgive ham. Mogle skal ey naae til ham, andre, som vel naae til ham, skal dog ey skade ham.

Sor nu efter Muelighed at kunde tydelig indsee disse Betsignelser, som en from Konge tilffiges af HErren, vilde vi bringe dem under følgende adskilte Artikke. Disse ere: Guds Naadesfulde Nærvarrelse hos Kongen; Kongens besynderlige Formaaelse hos HErren ved sine Bonner og Magt over HErrens Hierte; Hans Frietagelse fra de vigtigste Vanskeligheder og hans betimelige Udfrielse fra dem, som endnu kan møde ham; Hans Oploftelse til den rette Kongernes Størhed; Hans Mattelse af et langt Liv; Hans Bestuelse af HErrens Salighed i Særdeleshed der, hvor HErrens Herligheds Boelig er. Det er af disse vi mere vilde udkaste en kort Grund-Tegning, end gjøre os den fulde Afbildning.

I Henseende til den første Post siger HErren: Jeg er hos ham. Disse Ord betegne os HErrens Naadesfulde og besynderlige Nærvarrelse hos og om Kongen allevegne. HErren er vel ingensteds ikke nærværende, saa at Syndere og saa have ham hos og om sig. Men hos disse er han som

som den, der anmærker deres syndige Gjerninger, ind-
 Franker deres Egenraadighed og staar færdig til at udrek-
 ke sin Haand til deres Bestraffelse, naar de ey vil lade sig
 føre til Sandheds Erkiendelse. Disse bekyrre sig ey om
 hans Nærværelse, fornemme den ey, og, om de fornemme
 den, fornøye sig ey over den, men meget meere hade den.
 Hos en Gudfrygtig Konge er han saa som Hyrden hos Saare-
 ne, som han var hos Mose, hvilken han lovede, at hans
 Ansigt skulde gaae med og han vilde staae ham Hvile 2
 Mose B. 33, 14. som hos den Jacob, han aabenbarede sig
 for og gav saa stærke Forsikringer om sin Gunst 1 Mose
 B. 28, 15. 16. som HErren lover Israels Børn, at han
 vilde boe midt iblant dem og vare dem til en Gud 2 Mos.
 B. 29, 45. Hans Nærværelse her er lutter Benskab og
 Virksomhed: hvor Kongen er, der er HErren, som den, der
 er om og omhyggelig for hans Belfærd, er dog eyen blot
 orkesløs Tilskuer, da en uempfindlig, naar han er nærvæ-
 rende, er dog som fraværende. HErren betragter Kongen
 allesteds, føler hans Omstandigheder, er altid færdig til at
 gjøre ham den nødvendige Hielp og vandrer med ham, for
 i beleylig Tid at optage ham derhen, hvor han nærværende
 kan beskue HErren. Naar det ellers heder: Jeg er hos
 ham i Nød, saa indfrankes ey derved HErrens Nærvæ-
 relse hos ham alleene til Nødens Tid; men HErren, som
 altid er hos og med ham, nævner kun den Tid, paa hvilken
 hans Nærværelse med Fortrin behøves og aabenbares, li-
 gesom han derved forsikrer, at hans Nærværelse er vissere,
 end menneffelige Benner helst pleyer være, hvilke mindst
 findes, naar det mest gielder paa.

Jeg vil bønhøre ham, siger HErren. Af disse
 Ord

Ord udsleeder jeg den benævnte anden Post af Guds Forjættelse til en Gudsfrygtig Konge. De indeholde en dobbelt Forjættelse, at Gud nemlig vil høre ham, det er, være opmærksom til hans Bøgieringer og strax tage dem i Overveelse, og hørere ham, det er, lade dem blive opfyldte. Af det, at Herren i alle sine Forjættelser her gaar saa langt i at aabenbare sin Dindhed, Kierlighed og Godgiærenhed mod Kongen, kan jeg ey andet, end forklare denne Artikkel ved hans besynderlige Formanelse hos Herren ved sine Bønner og en Magt, han har over Herrens Hierte. Herren vil ey allene høre og hørere ham, men han gjør det gierne, med stor Lust og Hastighed. Konger kan allerbest af egen Erfarenhed vide, hvad dette er, da de dog gierne have deres Yndlinge, hvilke de inter kan nagte, men har ligesom deres Hierte i sin Magt. Men ere disse understanden, som Mennesker, for svage til at gjøre Modstand, hvor de dog burde gøre den, og de, som de saaledes overlade sit Hierte til, ofte dristige nok til at gjøre overdrevne Bøgieringer til dem, saa forstaar dog Herren at holde den rette Maade med en Konge, om det nu og da kunde hende sig, at han ey selv kiendte ret det, han bad om. Det er dog Magt-Seenen i Kongens Styrke, at han, som Abraham, Ezechias og andre retfærdige, besidder den Bøns Maade-Gaabe, som formaar meget Jac. 5, 16. og hørere til dem, som Herren intet Godt vil vægre Psalm. 84, 12. Vi si ge ey formeget, naar vi vaastaae, at David var opløstet til denne Guds Yndlingers Lykke.

Jeg vil ophøye, og jeg vil udfrie ham, siger Herren. Disse Ord ere Grunden til den tredie Forjættelse. At ophøye betegner her at sette nogen paa et høyt Sted, saasom

som en Klippe, hvilken ey lettelig kan bestiges af dem, som vil giøre Skade, hvorfor de første bekiendte Sikkerheds Steder vare høye Bierge og Klipper. See Psalm. 27, 5. 6, 7, 3. 4. Det er heraf, jeg uddrager hans Frietagelse fra visse og vigtige Banskeligheder, som ey faae Lov til at komme ham nærmere, end en Fiende, der kun lader sig see for en vel befæstet Stad. Hvilke de Møyer ere, fra hvilke en saadan Frietagelse loves, er ey let at bestemme, da HErren selv bedst veed, hvilke der kan anvendes til noget godt og hvilke igien i een eller anden Tid ville giøre megen Skade. Det er os nok, at enhver Gudfrygtig med Tillid kan tiltale sin Siel om alt opslugende og ødelæggende Onde: Dig skal intet Ondt vederfares og der skal tugen Plage komme nær til dit Paulun Psal. 91, 10. Hvad det Gode er, som HErren ey vil nægte den, som vandrer frommelig, prøver han selv efter Personens Omstændigheder, og ligeledes handler han i Henseende til det Onde, som Tilgangen til ham bør affkieres. Men det heder og: jeg vil udfrie ham. Dette synes at tilkiendegive, at visse Møyer allerede have omgivet og taget fat paa ham, men, at HErren, der sidder som stille for en Stund, springer til i en Hast og river sin Elskelige ud, førend man faaer Tid til at udføre sine Hensigter med ham. Til denne Side taler David, naar han siger: Den Retfærdige vederfares mange onde Ting; men HErren skal frie ham fra dem allesammen Psalm. 34, 20. Paa denne Maade foreenes lettelig dette med det sidst anførte Sprog, som ellers kunde synes at stride med hverandre. Den, som ellers er bekiendt med Davids Historier, veed, at der i samme forekomme Prøver baade af hans Frietagelse af HErren fra visse Ulfker og af hans betimelige Udfrielse fra dem, som ofte allerede havde omringet ham.

Jeg vil herliggøre ham, siger Herren. Her-
 udi ligger kongens Dygtelse til kongernes Storhed. At
 herliggøre nogen er at være Aarsag til, at han i sin Stand
 bliver Uerwardig, stor og anseelig iblandt andre og over
 dem. Dette kan sees i Abisai og Benaja, som vare Navn-
 kundige og herlige iblandt alle andre Stridemand. 2 Sam.
 23, 18-23. Konger ere, just fordi de ere Konger, herlige
 og anseelige frem for alle andre Mennekter, dog kan den ene
 af dem være større og herligere, end den anden. Disse maa
 og indbyrdes kappes med hinanden om Navnkundighed og
 ved rare Gjerninger og Bedrifter arbejde sig ud fra Maas-
 delighed. Men, at der her, som i alt andet, blir Forskiel
 imellem det Sande og Falske, vil vel ey tvivles paa. At
 handle vidtløst om begge disse, kan Tiden ey tillade os.
 Saa meget ville vi allene bemærke, at Konger selv ofte for-
 seyle fra det rette Maal, naar de ville jage efter Herlighed,
 og at deres Dommere her paa Jorden enten ikke kunde eller
 ikke ville ret skønne Digtigheden af deres Bedrifter. Kon-
 gers Storhed bør uden Tvivl være en Herrens egen Gave,
 som dens, der selv eyer den største Herlighed og allene kan
 deele den med andre. Grunden til den bør derfor lægges i
 Herrens Frygt, i alle Gjerningers Henrettelse til at gjo-
 re ham stor og i Tillid til hans almægtige Hielp og Bie-
 stand i alle Ting. Dette er dog det første og fornemste, som
 skal give Folk og Konger sin første og varigste Storhed,
 som dette skulde gjøre Israel stor iblandt alle Folk 5 Mos.
 B. 4, 7. Hvor liden Ovsigt dette end gjør i Verdens Dy-
 ne som meere opholder sig med det larmende, end stille,
 saa kommer man dog visselt og efterhaanden igiennem denne
 Vey til al anden optænkkelig og uskyldig Storhed. Naar
 Kon

Konger saaledes ere med HErren, nyde de den Fordeel, at HErren er med dem. Deraf flyder, at han giver dem de klogeste Anslage og bringer samme lykkelig til sit Maal, drager selv ud med deres Hære, naar de ey selv gjøre sig Fiender, men uhillig overfaldes af dem og sætter dem inden og uden for sit Land i en virkelig Hønhagttelse, som dem, HErrens Haand fiendelig er med i alle Ting. HErren selv erklærer David for en stor Konge, endog i Henseende til saadanne Ting, som pleye gjøre Konger store her paa Jorden i Kron. B. 17, 8. Men havde David bestandig viget fra HErren, havde denne HErrens Belsignelse ligesaa vidst viget fra ham, som den vigede fra Saul, der i Begyndelsen blev en stor Konge, men blev siden baade afmægtig og ringe agtet.

Jeg vil møtte ham med et langt Liv, siger HErren. Et langt Liv er egentlig et saadant, som fremdrages igiennem en lang Tid og inden hvis Ende der tæles en Mængde af Dage. At møttes af sit Liv betyder at have fundet det opfyldt med saa meget godt, at man kan gaae saa fornøyet fra det, som den, der reyses sig op fra et Bord, hvor han har nydt saa meget, at han ey seer sig om efter meere, som han endnu havde ventet, men ey faaet. Heri ligger altsaa en Forjættelse baade om et langt og lykfsaligt Liv. Begge bleve opfyldte paa David, hvilken var Konge i 40 Aar og døde i en god Alder, med af Dage, Rigdom og Ære i Kron. B. 29, 27. 28. Denne er dog af alle disse Guds Belsignelser mest vilkaarlig. Den synes at være meere personlig for David, end almindelig for alle Gudsfrygtige Konger. Et langt og lykfsaligt

Liv er vist nok en Guds Gave, som han ogsaa ofte har ladet falde i adskillige sine Benneers Lod; men dog kan ingen af dem tælles iblandt de u-omgiængelige og væsentlige Gudsfrygtigheds Belønninger, uden det skulde være den sidste, som er forbundet naturlig med den sande Gudsfrygt. En from Konge, saavel som andre Gudsfrygtige, kan træffe adskillige Møjsommeligheder i sit Liv eller og ey naae en høy Alderdom, og dog ey være forglemte af HErren i Hensende til hans Velsignelser. Tiderne, som ofte ere onde og fortrædelige, volde, at man maa ansee det, som en Naades-Bertisning imod ham af HErren, at han tidlig afsøses fra sin besværlige Post. Dog, naar han frygter HErren, blive alligevel ingen af disse Forjættelser u-opfyldte paa ham. Et langt Liv kan det i en u-egentlig Meeening og hede, naar et Menneſte med saadan Flid og Agtsomhed anvender alle sine Dage, at han snart fylder en lang Tid. Wiisd. B. 4, 13. Et Liv, som er fremdraget igiennem mange Aar, burde være langt, er det og i sig selv, men kan dog være bortløbet, som en Skygge, naar man uden Agtsomhed har levet det. Mange gamle have ofte lidet seet, lidet lært og lidet godt udrettet, og har, u-agtet sit lange Liv, neppe endnu begyndt at leve. De Lyksalige selv gaae og ofte saaledes af Verden, som de, der endnu ey har stillet sin Hunger, end sige nydet Livets Gode indtil Mættelse. Den derimod, som kan ret have lært at kiende HErren og skionne det inderlige af hans Sierninger, synes snart at have nydet godt, meget godt, ja, meere godt, end han var værd, saa han gaar som en vel beværtet Giest af Verden, om han hverken har levet saa længe eller saa lykkelig. Mange Dage og al Lykke i Verden mætte for sig selv ey dem, som ey har lært at tælle de første og tage den anden, som

en Miskundheds Gave, af HErrrens Haand med Taknemmelighed og i Forventelse af noget bedre og blivende i Himlene. Tie Aar, naar de leves med Agtsomhed, udrette mere til at gjøre en klog Mands Lykhalighed fuldstændig, end femtie Aar hos Daarer. Det er ey Tallet af Aarene, men Vægten af dem, som det her mest kommer an paa, men til at komme efter den sidste behøves en nøye Opmarksomhed.

Jeg vil lade ham see paa min Salighed, siger HErrren. Her maa vi anmærke, at, hvor mæt den Gudsfrygtige er i Henseende til dette Liv, saa er dog ey hans Hunger stillet i Henseende til det andet Liv. Han har seet saa meget godt her paa Jorden, som han vilde ønske sig og finder nu intet mere at leve efter; men samme har dog mere opvækket en Længsel hos ham efter at see Salighed paa en endnu herligere Maade. Denne nye Mættelse er det, HErrren her til sidst ogsaa giver Forsikring om. Guds Salighed betegner her en Samling af alt det Gode, som Gud i Tid og i Eviighed vil lade vederfares Mennesker, hvilket gjør dem her salige i sin Begyndelse, hisset i sin Fylde. I Henseende til Aarsagen er denne Guds, men i Henseende til Virkningen er den Menneskers; den kommer fra Gud, som derved gjør Mennesker salige, men den kommer over Mennesker, som derved blive salige. I denne Salighed er ey HErrrens egen Herlighed og aabenbarede Majestætiske Klarhed det mindste, da det erlangede Gode bliver ret godt, just fordi Guds Menneske-Kierlighed og andre Fuldkommenheder fremstinne i det. At see den betegner at indlades paa det Sted,
 D 3 hvor

hvor man nær ved og med Noelighed skal betragte den, føle al dens glædende og forlystende Kraft, som den, der faar see et for sig smukt opbygget og rigelig opfyldt Huus med alle gode Ting og det med en Bestandighed, saa det bliver den Saliges evindelige Kald og Forretning. Denne Forjættelse, som den er den sidste, saa er den og den rigeste, indslutter alt det Gode, som en Guds Ben kan modtage i denne Verden og gaar hen til de evige Boeliger, hvor Troe skal forandres til Beskuelse og det, som her er i Stykkevis, skal ophøre. Der kan man rettelig siges at see Guds Salighed, fordi man skal see GUD selv og gjøre Selskab med de Engle, som altid see Faderens Ansigt, som er i Himmelen Math. 18, 10. fordi man kommer da derhen, hvor Iesus er, og skal see hans Herlighed Joh. 17, 24.

Jeg har imod min Sædvane, Allerkiereste Tilhørere! opholder Eder noget længe med min Indgang; men jeg vil dog haabe, at I med Langmodighed have hørt mig og ville fremdeles gjøre det. Hvem kan vel blive træet af at see vores Allerdyrebareste Konge udi denne hans Gudsfrugtigheds og Saligheds Dragt? Og mon ey det endnu tilbagestaaende har Indigheder nok til at kunde underholde vor Andagt og fra en anden Side empfindelig røre os til at udese de inderligste Benner for Herrens Ansigt? Vi ville nemlig gaae fra Kongens personlige Salighed til hans Regierings Lyksalighed, saaledes som han selv vil sette den i sine Landes almindelige Velstand. Den, der har seet alle Kongens Betsignelser i Tid og Ewigheit, maa alvorlig tilbede ham disse, fordi han hiertelig elsker ham; men

men den, som seer sig selv og sine Brødre tillige at blive et Maal for Kongens Lykke, opvattes endnu til at bede for Kongen, fordi han derved beder for sig selv og heele Landet. Vi ville derfor af den oplæste Aftensangs-Text endnu betragte:

Kongens Regjerings-Lyfsalighed i hans
Undersaatteres almindelige Velstand, som
en nye Udbedelses-bærdig Belsignelse
over ham fra Herren,

Derudi overveie vi:

- 1.) Hvad Kongens Regjerings-Lyfsalighed i hans
Undersaatteres almindelige Velstand er;
- 2.) Hvorledes samme er en nye Udbedelses-bærdig
Belsignelse over ham fra Herren.

De tvende besynderlige Hoved-Poster, den første Part af denne Betragtning giver os at afhandle, ere Undersaatternes almindelige Velstand og Kongens Regjerings-Lyfsalighed udi den.

Jeg behøver vel en, Andægtige Tilhørere! forud at underrette Eder om, at disse Ord, hvoraf vor Text bestaaer,

staaer, ere af Mose paa HErrens Begne talte til den gundike Israels Menighed og ey til nogen Konge, som Israel den Tid ey havde, da det nyelig var kommet under det rare guddommelige Regimente og nu stod færdig at fuldende sin Ombandring i Drken og gaae ind i det deylige Caanaans Land. Det bliver da Landets Indbyggere, der er den Hoved=Person, som her skal tales om. Men da vort Lands Indbyggere nu med den Forskiel regieres af HErren, at han har sat en Konge over dem, ved hvilken de skal styres og beskiermes paa hans egne Begne, saa have vi Grund til at hendrage altsammen baade til Kongen og hans Underkattere, som nu hænge sammen med hinanden, som et heelt Legem. Fra Kongen, som Landets salige Hoved, skal Legemet, som er Landet, have sine Belsignelser, befordres til og forsvares i sin Velstand; Fra Legemet, naar samme lider vel, skal igien dette Hoved tage en anseelig Tilvæxt til sin Lyksalighed, saa at det her gaar som i et Huus, i hvilket Børnene ere lykkelige i deres lykkelige Fader og denne lykkelig i sine lykkelige Børn. Klæder HErren sin Konge med Retfærdighed, saa kan Underkatterne strax samle sig om ham for at nyde meget godt ved ham, og er HErrens Lidskæde over Folket, synes Kongen i den Deel ey mindst at see sine gode Dage.

Det første, man her maa svørge om, er: Hvad et Lands almindelige og sande Velstand er? Det er ey ligegyldigt, hvorledes dette besvares og dog er det ey at tvivle paa, at det jo paa ulige Maader kan blive besvaret. Besvarelsene kan gaae meere eller mindre eller aldeles fra det rette Maal. Men den, som har et urigtigt Begreb om denne, maa, saavidt det staar til ham, altid
meere

meere arbejnde paa sin og andres Ufuldkommenhed, end deres Fuldkommenhed, og i det ringeste ey være i Stand til at kiende den, om han virkelig havde den. Saavidt Folkenes Smag og Tilbøyelighed paa Jorden er naturlig fordervet, saavidt kan man visselt vente, at de vil sette sin Velstand i det, som ei allene kun er Skyggen af den, men endog Legemet selv af deres Ulykke. Deres medfødtte Kiødelighed vil lade os formode, at de ei vil fornagte sin Barnagtighed, men henføre deres Velstand til Kiødet, saa at deres Velstand vil roses eller forkastes, ligesom dette føyes eller ikke føyes ved den. Saavidt deres i Grunden fordervede Smag dog kan have faldet paa ulige Ting, hvoraf det gandske Forfængeligheds Rige paa Jorden har en stor Overflødighed, saavidt kan et Folk være koldsendig til det, som et andet gjør stort af, endskiøndt de tilsammen elste Forfængelighed, men hver sin egen i Beshynderlighed, ligesom et hvert Landskab i den afgudiske Verden gierne plejer have sine egne og beshynderlige Afguder. Folkenes Historie, som have levet paa Jorderige, lader os ey være uvidende om, at de kan have ulige Hoved = Tilbøyeligheder imellem hverandre, saa at een, der dog hos sit Folk er blevet opfostret i Forfængeligheds Tempel, kan ey hos et andet Folk finde det, han søger, endskiøndt samme dog er ligesaa daarligt, som han selv og hans Folk. Jeg fradømmer ey alle Folk et sundt Begreb om deres Velstand, men jeg troer dog, at Mængdens hos et hvert eller i det mindste hos de fleste Folk vil blive særdeles fejlene. Naar en liden Deel forstandige vil sætte den almindelige Velfærd i det, som virkelig er den, saa vil en større Deel Daarer og barnagtige sætte den i Pragt og Overdaadighed, i Velfylsters

lysters Nydelse og andet saadant, som en jordisk Smag søger og fordrer til dette Livs Lyksalighed. Vi gjøre da bedste, naar vi følge de Spor, Moses i Terten har givet os til at opfinde den sande og eenfoldige almindelige Velstand i et Land. Det Folk, han her taler til, skulde med Fertrin være et vlist og forstandigt Folk og velsignes af den allene viise Gud, som bedre forstaaer at velsigne, end naar Mennesker skal velsigne sig selv, som veed at give Korn uden Avner, ja, den bedste Hvede og at aabne Kilder, som flyde reenligen og ey vil blive pludselig udtørrede. Her vil intet Plads blive for Folkenes Dromme, der beherskes af Dynenes Lyst, Kødets Lyst og Livets Høymodighed, men alle Ting vil faae et saadant Eenfoldigheds Segl, at man kan kiende, at de ere af Faderen, og ey af Verden, 1 Joh. 2, 16.

Ville vi nu lade Moses besvare det Spørgsmaal, saa vil han efter det, jeg kan skionne, sige os, at der til et Lands almindelige og sande Velstand udfordres følgende vigtige Stykker, nemlig: En reen og uforfalsket Gudsdyrkelses rette Drift og Handthævelse; alle Hierters inderlige Kierlighed til Gud og alle Mennesker; viise Anordninger og deres alvorlige Jagttagelse udi de borgerlige Handlinger; Guds Naade over Indbyggerne i Landet til deres aandelige og evige Velsignelse; de almindelige Nærings-Midlers Velsignelse til enhver Nødtørstigheders tilstrækkelige Bestridelse. Paa denne Naade betragtes deres Velstand baade saavidt den er indvortes, aandelig og evig, og saavidt den er udvortes, jordisk og forgængelig. At den saaledes bør betragtes, kræver

ver den doble Verden, de henhøre til, den nærværende og tilkommende, begge deres væsentlige Deele, Sielen og Legemet og deres doble Velstands Kilde, Skaberen selv og Creaturet.

Jeg ubleder ellers disse benævnte Stykker deels af den GUDS Røst og de hans Bud, Moses fordrer Folkets Eydighed imod, deels af de Velsignelser, han udtrykkelig lover dem, om de holde HERRENS Befalinger. Ved det første forstaar han ustridig de Love, denne deres Himmelste Regent ved ham havde foreskrevet dem, det er, den Kirkelige, Moralste og Verdslige. Den første underrettede dem om, hvorledes de skulde lægge deres Religion og Gudsdyrkelse for Dagen paa en Maade, som var GUD behagelig; den anden sagde dem, hvorledes de skulde opføre sig uden for deres udvortes Gudstieneste i al deres Omgiengelse mod GUD selv og Mennesker efter en hellig Kierligheds Forskrift til dem begge; men disse tvende Loves Efterlevelse havde noget høiere i Følge med sig, end en blot jordisk Velstand, da de bevarede dem i en ønskelig Samfund med GUD og gav dem en god og ubesmiltet Samvittighed baade for GUD og Mennesker, hvilket blev en Rød til deres Fred baade i Livet og Døden; Den verdslige Lov viiste dem den sande Retfærdigheds Udøvelse og al god Orden i deres menneskelige og borgerlige Sager; men den første synlige og nærværende Frugt af alle disse Loves Adlydelse var deres Lyksalighed, som en GUDS belønnende Velsignelse her paa Jorden.

Men nu kunde man allene synes, at jeg sammenblander det, som skulde være deres Velstands Grund med deres Velstand selv. Dette kunde maaskee forekomme nogen, som en Fejltagelse. Moses synes ey at udgive deres Lydighed mod HERrens Røst og hans Bud for at være deres Velstand selv, men gjør den alleie til et Vilkaar til demne, saa at de paa denne forudsatte Betingelse skulde nyde alt godt af HERren, men om de satte den af sin Næstenhed, miste det alt. Jeg nægter ey heller dette, fordi jeg paa staar det andet, da jeg tænker her i Hensende til Undersaatternes Gudsfrygtighed paa samme Maade, jeg tilforne har betragtet Kongens. Jeg troer og, at jeg til saaledes at tænke ey er uberettiget.

Det er vidst, at HERrens Frygt i et Land og dets Indbyggerses Lydighed mod hans hellige Befalinger er uomgiengelig fornøden, om de skal nyde hans Løfters Opfyldelse. Det bliver altid ved det, HERren har sagt til Israel: Dersom I ville og lyde, da skal Iøde Landets Gode; men dersom I vægre Eder og ere gienstridige, da skal I fortæres af Sværd; thi HERrens Mund haver talet det, Es. 1, 19. 20. Alt det Gode, der kand komme over Menneſter fra HERren, er en Følge af det Samfunds-Baand, der er bundet imellem ham og dem, som imellem en Konge og hans Undersaattere, og følgerig kand det ey nydes længer, end Forbindelsen, som er gjort imellem dem, bliver i sin Kraft. Gud havde behaget at paatage sig at være Israels Konge, at føre og føde dem, som en Hyrde sine Faar, at antage dem, som sin Eyendom, hvilken han allevegne vilde betrygge, forsvare og ophøje og i hvis Førelse han vilde be-
vise

vise sig selv herlig; men vilde de være selvraadige, ukierlige, underfundige og saa videre, saa herskede ey HErren over dem, men de gjorde det, de selv vilde, og saa kunde de ey andet vente, end at HErren lod af at have sin Boelig iblandt dem, ja, de kunde ey kiendes af ham for hans Folk, naar de ey længer vilde kiende ham for sin Guld. De Love han derfor havde foreskrevet dem, skulde vise dem, hvilken Opførsel, han fordrrede hos dem, han vilde kiende værdige til at være sine Undersaattere, ved hvilke Sierninger de skulde helliggjøre denne deres retfærdige og fuldkomne Konge for al Verden. Toge de sig selv Frihed til at gjøre sig selv andre Love, saa opsigde de HErren sin Troeskab og Følgen heraf blev, at Pagten imellem dem blev til intet gjort paa begge Sider. Saaledes erklærede HErren sig i at slutte sine Love og Israael selv kunde ey andet, end erkiende Villigheden og Retfærdigheden deri. Guld havde gjort allerførst Pagt med deres Fædre, Abraham, Isaa og Jacob, disse havde han helligen holdet sit Ord i alle sine Løfter til dem, men samme havde og holdet ham sine Løfter og tiemt ham indtil deres Død. Alle de Fordeele, Mennesker skal nyde fra HErren, som Børn fra en Fader, sette forud en børnlige Lydighed og Hengivenhed til ham; naar disse ophøre, kan de ey forundre sig over, at de blive giorte arveløse. Gulds Belgierninger blive derfor ey mindre for sig selv uskyldte, fordi HErren fordrer en vis Sinds-Veskaffenhed hos dem, der skal imodtage det af Naade, som han er ingen skyldig. Dette har HErren i Særdeleshed viset i sin Omgang med dette sit Folk, fra hvilket han ofte vigede og tillukkede sin godgjørende Haand for, naar de satte sig op imod ham, faldt hen til Afguderie og en ryggesløs Bandel. Deres

Historie, som er skrevet andre til Advarsel, viser, hvor underlig HERren handlede med dem, naar de bleve ved at synde imod ham, og hvor herlig han opheyede og velsignede dem, naar de bleve i hans Bagt. Deres Ophoyelse eller Fornedelse i Henseende til det Jordiske var vel det mindste og ringeste, men var dog foregaaende Prøver paa, hvad de i det Aandelige og Evige kunde vente sig, allerhelst i den Tid, da HERren ucerer, end nu, bandt sig til det Udvoortes med dem, der endnu meest lignede Børn, der behøvede slige Ting, som strax kan falde dem i Sandserne.

Men er nu denne Indbyggernes Lydighed i et Land mod HERrens Røst og hans Bud allene fornøden, fordi den skal tilveiebringe dem ønskelige Prøver paa Guds Forsyn over dem i det Legeimlige, forsikre dem Guds Naade og Velbehag over deres Sieler og aabne dem Beyen til hans tilkommende Saligheds Nydelse? Er den saadan, at, om HERren uden denne Betingelse vilde og kunde give dem alt dette, de da uden Savn og Afgang i deres nærværende Velstand kunde være den foruden? Jugendlunde! thi den gaaer selv, og det ey som den mindst væsentlige Deel, ind i Folkets Velstand, saa at det mangler det vigtigste af den, naar det river sig løs fra HERrens Frygt, om det og havde alt andet, som kaldes Lyksalighed i et Land, men eyer, naar det staaer i Guds Lydighed, det fornemste af sin Velstand, om det end fattedes det andet. HERren foreskriver det sine Love, ey fordi det skal slæbe under dem for en Løn, som er adskilt fra dem selv, men for at det baade skal være lykkeligt i dem og blive lykkeligt ved dem. Det arbejder under dem som i en nærværende Wiingaard, hvis Frugter det strax æder,
og

og det forhverver sig derved Indgangen til en endnu bedre, som siden bliver dem en nye Løn.

Det har samme Beskaffenhed med den reene Guds-tienestes Handthævelse, den inderlige Guds og Menneskers Kierligheds Udbredelse og al god Ordens Bedligholdelse i et Land, som med alle gode Love og Foranstaltninger i det, naar samme end gibes og gøres af Mennesker. Disse have dog stedse Indbyggernes nærværende Fuldkommenhed og Lyk-jalighed til sit Dyemerke, foruden at de skal befordre Lan-dets Flor og Styrke i den tilkommende Tid. Man seer forud ved Erfaringens Hielp mange fordervelige Uordener, hvilke derved skal forekommes og følgelig mange Fortræde-ligheder for alle i Almindelighed og enhver i Særdeleshed forebygges. Man betragter de mange indvortes og udvor-tes Fordeele, som disse strax bane enhver Veyen til, og det er disse, man derved vil lade falde enhver i Hænderne. Disse belønne dem, som alvorlig efterleve dem, end og for nær-værende Tid rigelig, og dog befordre de efter Haanden Sta-tens Styrke, saa at Efter-Slagten endnu synes at høste den bedste Frugt af dem. Feylede dette end i de menneskelige Love, saa er det ey fordi det bør være anderledes, men for-di Mennesker af mange Aarsager ere for svage til at kunde opdække enten deres fuldkomneste Maal selv eller de bedste Midler til at opnaae det. Men i Herrens egne Love kan dette saa meget mindre feyle, som ham fattes ingen af de Fuldkommenheder, som udfordres baade til at finde det ypp-erste Maal og Midlerne til at naae det.

Ville vi Strykkeviis betragte enhver af dem, hvilken anseelig Kilde til al Slags saad Belstand for et Lands Indbyggere bør det ey holdes for at være, naar de stedse kunne holde sig nær til Herrens, kiende ham og hans Villie, tilbøde for hans Ansigt og svares af ham i deres Bønner? Naar er der større Siel-Trøst og en velgrundet Frimodighed i alle Omständigheder at hente inden et Folkes Landemerke, end naar Guds Tabernakel i den reene og jevnlige Gudstieneste er oprettet iblandt det? Naar Herrens Navn er stort og bekiendt fra den eene Ende i Landet til den anden? Ansees dette enten for en Byrde eller Spilde for mange Daarer i Landet, saa betragte de, der har lært ret at kiende Verden, det langt anderledes. De vilde hellere, naar noget skulde savnes, undvære det, som ellers er kostbart i Verden, da de, som David, ansee Guds Ord dyrebarere, end meget af det fineste Guld og Solv. Det forbedrer deres Hierte, letter og trøster dem i deres Møyer og lader dem eye den Salighed, som de ellers maatte være langt fra. Naar Jeroboam siger: Det er for meget at gaae op til Jerusalem, og, i Stedet for at besøge Tempelen, oppretter tvende Guld-Kalve for Israel, een i Bethel og een i Dan, 1 Kong. B. 12, 28. 29. saa betager han med det samme Folket Tilgangen til Herrens, deres Guds, Liffigheder, udletter hans Ihukommelse hos det, overlader det til sin egen Tvil og Kummer i alle Møyer og aabner Døren for mange ugudelige Ryggeløsheder. De Folk have ofte sild, men sørgelig, nok indseet sin Forløbelse, som paa den eene Side godvillig har aabnet sine Porte for den fordrevne Gudsdyrkelse i Sandhed, og paa den anden for den anrøkkende Forfængelighed og Verdens sine Afguder. Den reene Religion

ligions Sandheders jevnlige Indskærpelse er Menneſter ligeſaa alarindelig nyttig, ſom Gudſtrygtighed ſelv, hvortil den dog ſkal vejlede dem, og dog, naar den i ſin rette Kraft vdes, virkelig vejleder nogle til, om der end ere mange, ſom enten ey vilde høre eller, om de høre, ey vilde lyde og lade ſig overtale af Sandheden. Derved erindres Menneſter om, at den Jord, de nu boe paa, er beſtemmet til Opbrændelſen tillige med alle de Frugter af den, ſom for nærværende Tid udgjøre Menneſters Eyendomme; at de, om end alt dette bliver til længer, end de ſelv, dog her ey have nogen blivende Stad, ey heller noget blivende Guds, men maa for ſin foreſtaaende Vandringſ Skyld ſee til at blive Borgere udi en bedre Stad og berige deres Sieler, med et bedre Guds; at de lære ey at misbruge denne Verden, men vederqvæges med en herliggiort og uadſigelig Glæde, ſom deres ſtore Ewigheids Beſtemmelse lader dem opfyldes med; at de eye den Nøynomhed, ſom er en ſtor Binding, og ſom da forſt udbreder ſig over det heele Hierte, naar Gudſtrygtighed har indtaget det; at de forſtaa at leve i denne Verden, ſom Huus-Folk og Udlændige i Bet. 2, 11. og at gaae ud fra den, ſom de, der vide, hvor deres rette Hiem er 2 Cor. 5, 8. De Gudsdommelige Sandheders Indſkærpelse beforder dem til deres Guds-Tyrkeſe, denne gjør, at de komme i Omgang og Bekendtiſkab med Herren, dette Bekendtiſkab opfylder deres Sieler med meget Lyſ og Naade, ſamme er dem den bedste og koſtbareſte Eyendom, denne giver dem den tryggeſte Beſkiemelse og de ſeddeſte Forlyſteller og diſſe, ſom den Vællig Nands Virkninger, ere dem deres Arves Pant indtil deres Forløſnings Dag. O! hvor ere de Landets Foſter-Fædre kloge og ret Godgjørende, ſom

drage Omforg for, saavidt det slaar til dem, at dette Man-
na aldrig savnes i deres vandrende Følges Levr!

Naar den sande Menneſte- Kierlighed, Sandhed,
Redelighed og indbyrdes Beraagenhed behersker et Lands
Indbyggere, efter Herrens Bud ved Moſe og Chriſti For-
klaring, hvor mange og væſentlige Eſtheder i Livet man
da ey enhver Mand heſte deraf i det Selskab, han lever i
med andre? Et Land, ſom er opfyldt med Guld, men tillige
af Tyve, Uretfærdige, Gierrige og Misundelige, bliver
dog ſtedſe ſom et Røver- Hul, hvor man ingen Sikkerhed
kan have, da man ey i Dag kan råde, hvem der i Morgen vil
finde for godt paa veldſomme eller underfundige Maader
at giøre andres Eiendomme til ſine. I Henſeende til man-
ge andre Slags Fornærmelser og Forrædeligheder man
man dog ſtedſe, ſom iblandt Røver- Dyr, udſtaaer megen Des-
kymring og Frygt og anſee ſig ulykſalig, juſt fordi man
levér i et Selskab, ſom dog burde befordre den indbyrdes
Sikkerhed og Lykſalighed. Drken og det Ode ſelv vilde da
være bedre og alle Livets Fordeele blive ukjendelige. Den
ene er den andens Svebe, ſaa at man maag grue ſaa tidt
man erindrer, at man ey er alleene i denne Verden. Men,
maa man ſige med David, hvor godt og hver lifligt er
det, at Brødre boe, nemlig i Kierlighed og Eendragtig-
hed, tilſammen Ps. 133, 1. Et Land forvandles derved til
et ret Paradis. Man kan med Fornøjelſe ſee ſine Med-
Menneſter og Med-Forgerer, ſom ſine Med-Arbejdere til
ſin Belfærd og ſom ſine Med-deelagtige i den til en inderlig
Glæde over den. Men det Land maag vel regnes til den
endnu ukjendte Verden, hvort en ſaadan Omgangs- Maad-
de

de imellem Mennesker skulde være saa almindelig udbredet og herskende. Imidlertid er den ey for dem, som besidde den, som de døde Capitaler, der eyes, kun for at eyes, men ellers henligge uden at bringe nogen Frugt og Indkomme. Det er en uforlignelig Sødhed, at man veed hos sig selv, at man elsker al Verden og vil et hvert Menneske i den vel, allerhelst naar man veed, at det skeer af en høyere Drift, end en blot menneskelig Dydighed, saa at man elsker, fordi man elkes af Herren og veed, hvorledes han elsker alle. At see sig benaadet med dette Guds eget Villeder er mere, end at bære det høyeste Ordens-Tegn i Verden. Apostelen Johannes tager heraf, i sin Orden iblandt flere, et Beviis paa et Menneskes Naade-Stand; thi, siger han, vi vide, at vi ere overgangne fra Døden til Livet, thi vi elske Brødrene i Job. 3, 14. og, naar han siger: Guld er Kierlighed, saa lægger han dette dertil: Hvo som bliver i Kierlighed, bliver i Guld og Guld i ham Cap. 4, 16. Men, naar saa er, som det med al god Grund er, hvad Salighed maa der da ey ligge i at være alle Menneskers sande Ven! Den sande og usminkelede Kierlighed overvinder ofte sin Fiende med det Gode og blødgjør hans Hjerter, som Jacob Labans; men, om det ey vil lykkes, saa har man dog under de haardeste Jorfølgelser den Samvittigheds Friemodighed, som over Guds Venstabs og Naade giver større Glæde, end al Verdens Venstabs og Biesald, om man havde samme, kunde give. Hvo er den, siger Peter, som kan gjøre eder Ondt, dersom I efterfølge det Gode? Men dersom I og lide for Retfærdigheds Skyld, ere I salige i Pet. 3, 13, 14. At elske sin Næste inderlig og i Guld selv indbringer altid et Himmerig i Stalten og aabner ey sielden et Paradis

radis i den menneskelige Omgjængelse for dem, som have de rette øvede Sind i denne rare og udstrakte Kunst.

See vi til Rejsfærdighedens Handhavelse og god Ordens Jagttagelse i alle menneskelige og borgerlige Handlinger, saa er det langt fra, at samme kun skulde blive en i sig selv tør Pligt. Vad være, at den en, som de forrige, for sig selv beforder et Menneskes Ekte-Roe og Salighed, saa er den dog deels et Bierde omkring, deels en Befordring til friere Løb, for de Ting, som nærmere skal befordre samme. Hvor der en holdes Haand over god Orden i alle Ting i et Land, der gaar det snart, som i et Hus, hvor Værn og Tjenere falde til Afryge, just fordi de ty stille anføres paa de gode Bøye. Menneskers borgerlige Handlinger ere vel adskilte fra deres Gudfrygtigheds Øvelser, men de ferste virke dog paa de sidste, saa at, saa meget man overlader enhver at bestyre sine Bierninger, efter eget Lykke, saa meget aabner man og Løren for det forderuede Lierke, som snart baade vil og kan forraske endog dem, som vilde være gode. Den Opsigt, Forældre have med deres Værn og den Awe, de stedse holde dem i, vide de vel for sig selv en gjør dem Dydige og Lykkelige, men de vide dog, at de høvere Lærdomme, som skal udrette dette, vilde falde til intet, om de ved Efterladenhed overlade dem til sig selv og en herved kom deres Skrobelighed til Hielp. Den beforder desuden Indbyggernes nærværende Velstand, da den sætter Grændser for enhver, bestiermer alle for andres Overlast, redder den uskyldige, naar nogen har sprunget over sin Linie, og saaledes baner Bøyen for enhver til at finde sin Velstand og besidde den i Tryghed. Mange Uretfærdigheder, som

ellers vilde samle sig over et Land, som de opstigende so-
velagtige Uddunstninger af Jorden, der i sin Tid forarsa-
ge Jorden og Livet, forekommers der, og dette glæder man-
ge, som ønske Landets Belfærd og vide, hvad der hindrer
den. Denne lønner sig og selv i at drage andres Ære og
Åkerlighed til et saadant Ynd, saa at, jo mere det er be-
kiendt af Redelighed og god Erden, jo hellere vil enhver
staae i Handel med det, hvilket efter den nu værende Ind-
retning er ligesaa umisteligt et Gode for et Land, som det
er for en Naboe, at andre vil kiende ham i paagieldende
Omstændigheder. Men det, som heri er Landets Gavn i
Ålmindelighed, begriber enhver for sig snart, at det og er
hans i Besynderlighed. Jeg kan da ey troe, at det kunde
falde nogen betænkning Israeltite ind, at alle HErrens Bud,
Etikke og Rette, som han ved Mose havde givet dette Folk,
vare kun blotte Baalæg eller i det Høieste kun de Døye, i-
giennem hvilke de skulde komme til det Gode, HErren hav-
de lovet at lade dem nyde i Canaan; men at enhver saadan
antaae dem saaledes, at deres adskillige nærværende Vel-
stand var umiddelbar forbundet med dem, saa at ingen reb
sig løs fra dem, uden han maatte derved giøre sig ulykkelig,
om det endog var muligt, at han alligevel kunde modta-
ge det andet Gode. Jeg bør og troe, at enhver klog Chri-
sten endnu vissere indseer dette.

Dog er det, som jeg tilforne har sagt, ikke deem-
dre vidst, at Hørsomhed og Lydighed mod HErrens hel-
lige Love endnu paa en middelbar Maade drager andre Vel-
signelser fra HErren over et Land. Men ere disse alleene
Guds naadige fornyes Prover over dets Indbyggere i det
Legemlige? Blive disse alleene alt det Gode, som Mose

her i Texten giver Forsikring om og siden nærmere opregner lige indtil det 13 Vers? Ingenlunde! Dette vilde blive for lidet for saadane, der bestode baade af Siel og Legem og vare Vandrings-Mænd til en anden Verden. Her handlede om det Opholds-Sted, Guld havde udseet for dette sit Folk her paa Jorden. For denne Gang havde Mose at bestille med at fremsætte de Vilkaar for Folket, paa hvilke det skulde lykkes dem at blive i dette Land og see HErrens Gode i det. Det var noget, de forud vidste, at de behøvede andre og høiere Betsignelser fra HErren i det aandelige og ewige og at HErren paa samme deres Lydigheds Vilkaar imod ham ogsaa vilde give dem disse baade her og hisset. Den Troe, de nu vare indsluttede under, gav dem den almindelige Grund-Regel, at HErren afbildede noget høiere i det ringere, noget aandeligt i det legemlige, noget tilkommende i det nærværende. Havde de endnu just ey de tydeligste Begreber om alt dette, saa vare de dog efter deres første Opdragelse saa meget oplyste, at de kiendte noget over alt det legemlige Gode, Guld havde gjort og vilde gjøre mod dem. Hvad Paulus siger Ebr. 11, 13 = 16. nogle visse af de troende Fædre i det gamle Testamente saae igiennem de jordiske Forjættelser, som de ey fik Deel i, var saa overeensstemmende med Jødernes Grund-Lærdom, at vi bør slutte det samme om flere af dem. Altsaa staar det fast, at Moses her ey taler om alle Slags onskelige Virkninger, som Folkets Lydighed mod Guld skulde have, men kun om et vist Slags, om den nemlig, de skulde erfare af den i det jordiske og tidslige.

Naar dette, som det bør, er blevet anmærket, saa
maa

maa et Christeligt Folk saa meget mindre indskrænke sine Frugter af Guds Naade over sig til blotte legemlige Fordele, saa meget meere de ere satte paa et høiere Sted, end Israel i det gamle Testamente, hvorfra de kan see over al Jorden og betragte de uynlige Ting, som ere evige 2 Cor. 4, 18. De bør paa deres Pagtes-Dag med Herren fordre meere af ham, end deres Jords Frugtbarhed, deres Nærings-Midlers Betsignelse og deres Handels Lyksaliggiorrelie. De bør vide, hvad Forskiel der er imellem at vinde end og den gandske nærværende Verden til deres Lege-mers korte Fordeel og at vinde for deres Siel til aandelig og evig Velstand. De bør ey tvivle paa, at Guds Rige og Retfærdighed ioe er det første og fornemste, som bør gaae ind i de Guds. Betsignellers Vasen, som skal komme over dem og vedersfares dem, naar de frygte Herren og blive fæste i hans Pagt og at det andet, som skal aabenbare sig i det legemlige, er kun et Tillæg dertil. De vide, hvad Jøderues Manna i Orken, deres Hvile i Ca-naan og deres herlige Seyer over et fremmed Folk i en aandelig Forstand betegne. De bør altsaa som et Folk, der endnu bør være vilfare, end Israel, der dog skulde være et vilst Folk, kiende den Mad, som varer til et evigt Liv og den Stad, som haver Grundvold, hvis Bygmester GUD er.

Men de jordiske Betsignelser bør dog her i Besyn-derlighed betragtes, deels fordi Moses udi Terten egentlig taler om disse, deels fordi de for sig selv ey ere af en ringe Betændelighed, men fortiene et vigtigt Sted udi et Lands Velstand. Hvilke disse ellers ere, er ey vanskeligt at udfinde, naar vi sammenligne Tertens Ord med det

efter

eftersølgende lige til det 13 Vers. Samme vil jeg ey op-
holde mig med at forklare, da det for sig selv er gandske
forstaaeligt. Dog maa jeg tilføie giøre Rigtighed for,
at jeg i mine for-anførte Stykker, som henføre til et
Lands Velstand, angiver dem under det Navn af Næ-
rings-Midlernes Betsignelse til enhver Nødtørftighedens
tilstrækkelige Opfyldelse.

Man skulde maastee ville, at dette Stykke skulde
klinge i en høiere Tone. Men jeg troer, at jeg igiennem
denne Maadelighedens Bey omstidder tilforladelig skal ledes
til et Lands fuldkomneste og bestandigste Velstand. En-
hver, det er, den meenige Mand og de almindelige Nød-
tørftigheder ere, om de ey afhjelpes, Roden til den sterke
og jevnlig tiltagende Jammer i et Land. En forstandig
Mand tilbedømmer aldrig et Land nogen ret Velstand, for-
di han i de store Steder og i de Fornemmes Huuse finder
Pragt og Overflødighed. Han staaer i den eenfoldige,
endskiøndt sande, Tanke, at alle Sieler i et Land bør ta-
ges med, naar man vil regne dets Velstand; han kan ey
holde det Land lykkeligt, hvor omtrent tusinde Huuse kom-
me igiennem med Suk og ydersie Møye for hver en, der
kan leve hver Dag herlig og i Glæde; at han treffer Guld-
Bierge paa nogle faae Steder, men Fattigdommens tør-
re Ørkener og dybeste Huler paa langt fleere, kan ey over-
tale ham til at troe, at det Land fortjener Velstands Ros;
han meener, naar det skulde staae ret vel til i Landet, saa
skulde alle findes i sin Deel udi lykkelige Omstændigheder,
uden nogen selv ved sin egen flette Huusholdning havde for-
sat sig i andre. Men hvem vil sige, dette var ubilligt? Den,
som kommer i et Huus, hvor han seer nogle i bløde Klæder,
men

men flere i revne Klæder og flidne Forretninger, saa Slut-
ter han dog fornuftig, at der er meere Suk, end Fryde-
Strig i saadant Huus. Men hvad afhielper denne sør-
gelige Uilighed i et Land, uden just de første og naturlig-
ste Nærings-Midlers Betsignelse? Denne setter snart
alle Ting paa Fode, naar god Orden tillige i-agttages,
Retfærdighed handthæves og enhver klogelig holder Huus
over sit. Befrielse fra Armod er vel ey i den strengeste
Meening en Rigdom, men, foruden at Rigdom ey er u-
omgængelig fornøden til et lykkeligt Liv, saa er samme
dog den første Grund til den. Naar et Land først kan
hjelpe sig selv, bliver det efterhaanden ved en god Huus-
holdning i Stand til at hjelpe andre og slipper det først
at laane af andre, kan det vel blive saa lykkeligt at det
kan laane andre. Naar enhver i Landet lever vel og har,
hvor lidet det end er, noget over sin yderste Nødtørstig-
hed, saa maa det jo være en Rigdom i Landet; men
fordi den er meere ondeelt og ey paa visse Stæder gjør
saa store Bierge, er den større, end den synes. Erfaren-
hed har og lært, at et saadant Land har viset sig at have
langt viskere og stadigere Rigdoms Aarer, naar det har
gieldet paa, end de, som efter første Anseelse har havt prægt-
lige Anvæisninger, fordi Landets Betsærd har gjort Hobe
paa visse Stæder, som Sneen i Vind. Jeg troer derfor
ey, at jeg tager meere Zeyl, end Paulus, som ansaae sine
Philippenser vel aflagte af Herren, naar han efter hans
Onske opfyldte al deres Mangel efter sin riige Barm-
hertighed Phil. 4, 19. Jeg nægter slet ikke for, at joet
Lands Betsærd kan ved mange sammenstødende Hjelpe-
Midler til Lyksalighed komme videre, samle Skatte og ov-
svinge

fringe sig til et Herredomme over andre. Dog staar der derfor saa vel til i det Almuelige? Mon vel et bliff Følk torde forlange den høieste muelige Herlighed iblandt andre? Har dog ey Historierne lært os, at et Følk ey for har begyndt for Alvor at gaae tilbage i sin væsentlige Velsstand, end naar det har gjort nogen særdeles Fremgang i en forsængelig Lykke? Har ey tidt en meget vidt drevet Magt og Formue lagt Grundvolten til dets Undergang? Der behøves stor Forstand til at være meget lykkelig, uden derved at blive ulykkelig; men da denne ey er saa gangbar iblandt Jordens Følk og Herren har skilt sig meget vel med et Land, som han paa denne jærne Maade gier til Gode, saa holder jeg for, at det er bedst at blive ved dette Udkaft til et Lands Velsstand i Henseende til dets gode Omstændigheder i det jordiske.

Nærings-Midlerne i et Land ere alle de Kilder hvoraf dets Indbyggere tage det, som udfordres til deres Legemers daglige Opfordelse. Disse kan vi kalde de første eller naturlige og de efterfølgende eller vindskibelige. De første ere de, som Naturrens Herre ved sin vilse Indretning i Skabellen og de skabte Tinges Bedligholdelse siden har selv budet den riige Natur at frembringe dem af sit Skied og som al deres egen Umage ey kunde skaffe frem, om de ey tilforne vare dem beredede, uagtet de ere forbundne til ved deres egen Arbejdsomhed at udsøge dem. Hertil høre Jordens adskillige Frugter, Dvægets og Faarvenes Afføde, Havets Gaver og detslige Ting. Disse ere ligesaa gamle, som Verden selv og ere tilberedede Menneffene, som deres første Forraads-Kammer. De andre ere
alle

alle de indkomne Bindfibeligheds og Flittigheds Dvelser, hvorved den ene Haand modtager af den anden de meddeelte Guds Belsignelser, saa at de omdeeles til alle, ansendes paa bedste Maade og udnyttes. Hertil regnes alle Embeder og Tjenester, Haandværker, Manufacturer, Handel, Skibsfart og al anden Drift i det borgerlige Levnet, som alt sammen kan anses, som Huusholdnings-Maa-den med det, GUD fra de første Kilder lader komme til Jodbyggerne. Disse har Mennesker lært fornødelst Erfaringen og efterhaanden lagt nye dertil, ligesom deres Indsigt kan have tiltaget og deres Nødtørstigheder fornøet sig. Men enhver indseer lettelig, at de sidste beroe paa de første. Vil Naturen ligesom hvile, saa maa snart alle Bindfibelighedens Dvelser paa Menneskers Side staa stille. En Huusholder faar strax ledige Dage, naar Hunds-Herren intet meere vil kaffe ind i Huuset, hvis Bevarelse og Uddeeling til Medtjenerne ellers skulde give ham sit at bestille. Kiøb og Sal, Handel og Brug, Arbejds-Løn og alle andre lovlige Indtægter blive snart tilstoppede, naar Naturens Kilder ey ville løbe.

Nærings-Midlerne siges altsaa at velsignes, naar man ey forgiebes har eller bruger dem, men virkelig nyder det Gode, man venter af dem. Dette er det Ord, Moses selv her bruger, naar han lover Israel, at alle Dyholds-Kilder for dette Liv skulde aabne sig for dem og riigelig udkomme sit Gode for dem. Det er Skaberens eget almægtige Ord, hvorved han ligesom igientager sit første Befalings-Ord til enhver Skabning efter sit Slag til at udgive og frembringe det, han havde givet det sin fornødne Begjærlig-

hed til. See i Mose B. 1 Cap. Det heder at velsigne, naar Herren ey lader nogen plante eller vande forgives, men ved selv at give Berren lader det altsammen gieres til Nytte i Cor. 3, 7. Saaledes velsignede Christus Peders Barn, da han gav en Mangde Gif sin Befaling efter sin Guddommelige Almagt at gaa ind i det Luc. 5, 6. Heraf kommer det just, at Moses her kalder alt det Gode, som Folket efter Guds velsignende Raade skulde modtage, med det deylige Navn, Velsignelser. Men hvilte af de omtalte Nærings = Midler er det, som saaledes behøve at velsignes af Herren til Menneskers lykkelige og enskelige Fremgang? Det vil sandelig blive dem alle. Kan Herren, naar han vil, gjøre et Folkes Himmel over dem som Kaaber, Jorden under dem som Jern og Landets Regn til Pulver og Støv 5 Mos. B. 28, 23. 24. hvad kan da al menneskelig Flid og Umage udrette naar Herren ey vil velsigne? Guld bærer alleene Hoved = Røgelen til alle Naturens Liggende = fæer og har endnu aldrig vildet hænges paa noget Menneskes Skuldre. Der ere saa mange Ting, der maa støde sammen, naar Naturen skal bringe for Dagen det, den gemmer i sit Skød, og naar den skal lade Mennesker faae det, den viiser dem. Kornet, Olien og Mosten ville altid, som med det gode overtales, men lade sig aldrig fremtvinge; disse raade sig dog ey selv, men trænge til Jorden, som maa føde og udflette dem; denne hænger ey heller af sig selv, men behøver Himmelens Regn og Varme; disse staae ey heller under deres eget Bud og kan ey, naar de vil le, bønhøre Jorden, men Herrens Bønhørelse til de Hjelpelese og ydmyge Menneskers Raab maa sette det rene i Stand til at kunde bønhøre det andet, det er, gjøre hinanden

den den indbyrdes fornødne Biestand, hvilket HErren me-
get pragtig viiser Hof. 2, 21. 22. Og hvad udretter al
menneskelig Drift og Bindfibelighed, naar HErren vil
lægge Hinder i Beyen for dem eller lader dem savne den for-
nødne Understøttelse? Det er en fornøden Betsignelse for
enhver i hans Kald og Anslage, at han nyder samme Bie-
stand af HErren, som Jacob og Joseph. Den første sag-
de HErren til: See, jeg er med dig og vil bevare dig i alt,
hvor du farer i Mos. B. 28, 15. Om den anden lode vi,
at HErren var med ham, og det, som han gjorde gav HEr-
ren Lofte til Cap. 39, 23. Ligejaa lidet, som den Erylen-
de kan befale selv over Vind og Veyr eller over Havets Føl-
ger, naar de opreysse sig som til Krig imod ham, saa lidet
kan et hvert Menneske selv jevne sine Beye og udføre sine
Anslage, men, naar han selv optænker sin Vey, maa HEr-
ren være den, der stadfæster hans Gang Ordsprog. 16, 9.
Her maa og denne samme viise Mands Ord betænkes, som
findes udi Prædik. B. 9, 11.

Naar Nærings = Midlerne vaa alle Maader velsig-
nes, saa er enhvers Nødtørstigheders tilstrækkelige
Opfyldelse den første og nærmeste Brugt deraf. Disse Nød-
tørstigheder tager jeg hverken i den alleryderste Forstand
til den ene, ikke heller i et overdrevet Begreb til den anden
Side, men i det, der ligger imellem begge disse Yderlig-
heder. Til en Betler henhører det første slags Nødtørst-
igheder, som fattes de alleryderste fornødne Ting til sit
Livs Ophold og kan ved saare lidet nogenlunde afhielpes.
Den Sierrige, endskjønt han er i en velbeholden Stand,
lynes dog ofte at have sine store Nødtørstigheder, fordi hans

Greaidselose Begierlighed aldrig finder sit Naf, saa af, om
 endog disse opfyldes, komme der dog altid nye i deres Sted;
 men disse ere selv-giorde og indbildte. Men et Menneſte,
 der endog paa en ſømmelig Maade ſkal opføre ſig overens-
 ſtemmende med den Stand, Forſynet har ſat ham udi og
 underholde ſine, uden Skændſel eller andres Bedrag, behø-
 ver noget meere, end den første, men altid mindre, end
 den ſidſte. Juſt derfor ſiger jeg, at Nødtørſtighederne op-
 fyldes paa en tilſtrækkelig Maade, det er ſaadan en,
 hvorved man ey alleene ſopholder Livet, men endog haade
 undgaar en forſmædelig Fattigdom, befries fra at føre ſit
 Liv med Gul og Bekymring, men og tillige kan leve med
 Fornøje, endſkiøndt ey ſom den overdaadige og vellyſtige
 Verden. De opfyldes da ved at gøde det, Agur kalder et
 beſtiffet Brød, det er, ſom ligger imellem Armod og Rig-
 dom Ordsprog. 30, 8. og ſom Chriſtus kalder det daglige
 Brød Matth. 6, 11. At Herren ey til det yderſte vilde
 lade Israels Indtagt og Udgift gaae op mod hverandre,
 men at han vilde unde dem et anſtændigt Overſkud, ſee vi
 af det 17te Vers efter vor Text, hvor han lover dem, at
 Herren vilde lade blive tilovers af deres adſkillige Frug-
 ter. Naar jeg ellers ſiger, at Enhvers Nødtørſtigheds
 der ſaaledes opfyldes, ſaa paastaar jeg ingenlunde, at Fats-
 tigdom aldeles bliver drevet i al Landflygtighed af ſaadant
 Land: thi det lykſeligſte Land maas dog af adſkillige Aar-
 ſager altid have ſine Fattige iblandt ſine Indbyggere; men
 jeg forſtaar herved enhver Stand i Landet, den ſtorſte
 Mængde haade iblandt Høje og Lave, hvilke alle finde ſig
 forſuede, hver i ſit Kald og Stand, med de Midler, ſom
 ſette dem i Stand til at undgaae Fattigdom og forhverve
 ſig

sig en paffelig Fortuue. Det er da ey de alleene, der leve vel, hvis Kræfter tillade dem at tage Deel med i maadane Handteringer, som, naar de slaae vel til, kan indrente meget, men endog de, som drive de sidste og jerneste i Landet, samt de, der igien skal leve af disse.

Naar disse Nødtørftigheder først ere saaledes opfyldte, saa er allerreede en god Grundvold lagt til videre Velstand i Landet, som vist nok ey bliver ude, dersom en god Huusholdning kommer til Hielp. Naar et Land, hvad dets største Tal af Indbyggere angaar, er reddet ud fra Armod, saa at en større Mængde forarmede ey længer hemmelig udtarer et mindre Antal af formuende, saa er det ey vanskeligt for det at reyse sig. Det er altid vanskeligere for en udammet Mand at kunde komme paa Fode, end at efterhaanden at forbedre sine Omstaendigheder, naar han først har bundet sig løs. Det var igiennem denne Bey Israels efterhaanden skulde komme til den Heyhed, som Moses taler om Vers: 12. 13. efter Texten. Dog var vel denne Israels Udmærkelse iblandt alle andre Folk noget, som paa en besynderlig Maade skulde tilhøre dette Folk i det gamle Testamente, hvilket Herren havde udvalgt iblandt alle andre og vilde endog paa denne Side giøre stort saa længe de holdte sig til ham, som var endnu større over de andre Folkes Afguder, end han vilde giøre det Folk, han regierede over, større end alle andre Folk, som hang efter disse afmægtige Afguder. I det Nye Testamente er denne Folke-Forskiel, ligesom mange andre, blevet ophævet. Ikke desmindre kan det dog endnu være nogen Forskiel imellem Jordens Folk, ligesom Guds Naade og Velbehagelighed over eet eller

eller andet Folk endnu ey vil efterlade sig uden Bidnesbyrd i dets Førelse. Dog maa man her anmærke, at det, som almindelig kaldes et Lands Storhed, som dømmes af dets Magt og Rigdomme, er ofte mest en Befordring til dets Fald; at et Lands Ophøvelse eller Foredrelse i det Jordiske har nu en mindre Kiendeligheds = Grad af Guds Mishag eller Velbehag over et Folk, end de havde i Henseende til Israel i det gamle Testamente og i sær under det Gudsdommelige Regimente; endelig, at, naar man nu vil kiende et Folkes Høyhed frem for andre paa en ret christelig Maade, man da ey maa see alleene paa hvorledes det lykkes det i det jordiske, men i Sammenligning med andre Prover paa et Lands Gudsfrygtige og redelige Opførsel baade mod Gud og alle Mennesker bemærke de Tilfælde, hvor Herrens Formy over det, endog hvad det jordiske angaar, skindbarlig har aabenbaret sig. Det er eet stort Folk, som man finder, Gud aldrig vil forlade, naar hans kiendelige Hielp behøves og som heller ikke vil forlade Gud, om det end kunde gøre sig anseelige Fordeele deraf i det timelige.

Nu have vi kun tilbage i denne Føved = Deel at bekræfte: Hvorledes denne Undersaatternes almindelige Velstand er en from Konges Regierings = Lykksalighed. Vi spørge da her først, om Undersaatternes Velstand kan blive Kongens Lykksalighed? Dette Spørsmaal tage vi ey i Betænkning at bekræfte. Den himmelige Førelse af andres Omstændigheder, hvorved man paa en vis Maade bliver enten ulykksalig eller lykksalig, fordi andre ere det, tilhører alle i Henseende til alle i Almindelighed, endskiøndt Paarørende i Henseende til hinandens Omstændigheder

heder i Besynderlighed. Den kan dog vel aldrig meere levende og stærkere erfares, end hos gode Konger i Denkjendes til deres Landes enten behagelige eller ubehagelige almindelige Omstændigheder. Det er den samme Kierlighed, som Personer have til hverandre, og de indtreffende Omstændigheders Bigrighed, der tillsammans skal gjøre Følelsen, der tillegner een, hvad der dog først treffer en anden, ret stærk. Men jeg troer ey, at der er nogen Forbindelse eller Selskab imellem Mennesker, der i en høyere Grad kan frembringe begge, end den, der er imellem en Konge og alle hans Undersaatter. Enhver enkel Undersaat er en Konge sær anrørende, da de dog ere hinanden, som i Faders og Barns Sted. Og lad end være, at denne Forbindelse imellem dem ey er naturlig, men kun moralsk, saa har Benskabet i de tilfældige Forbindelser i Verden ey alleene gaaet ofte ligesaa vidt, som de rette naturlige, men endog længer, end disse sædvanlig pleje gaae. Natur selv, saa længe den er alleene og ey understøttes af andre Love, som opspores ved Betragtning og Estertanke, gaaer ey alleene ofte ikke meget vidt, men kan og undertiden gaae tvært imod sine Forbindelsers Pligter. Men hvor burde der i det mindste være noget Benskabet eller moralsk Forbindelse imellem Mennesker, der skulde give Parterne finere Følelser til hverandre, end naar man betragter en Konges og hans Undersaatters Forening imellem hverandre? De bør begge særdeles inderlig føle hinandens Omstændigheder, endskiøndt jeg har Grund til at troe, at en Konge dog vil føle sine Undersaatters mest, saavidt den nedstaaende altid er stærkere, end den opstigende Kierlighed, hvilket man bør iagttage, uagtet Foreningen imellem dem og er stærk, som ved en

Indpodelse. Kan en Apostel i Henseende til sine aandelige
 Børns Tilfælde i det Aandelige sige: Hvo er skrebelig, og
 jeg er ikke skrebelig? Hvo bliver forarget, og jeg ikke bræn-
 des? 2 Cor. 11, 29. og en anden: Jeg haver ingen større
 Glæde, end denne, at jeg hører mine Børn omgaaes i
 Sandhed, 3 Joh. 3, 4. saa gjør en Konge Landets Sorg
 og Glæde til sin, end og naar han erfarer nogle saa eller og
 enkelte Personers Omstændigheder. Undersaatternes Vel-
 stand kand være Kongens Lykjalighed, saavidt den ey lader
 ham mangle det, som udfordres til at gjøre hans Liv lystigt
 og fornøveligt; Men denne Slags Indflydelse, deres Vel-
 stand har i hans Lykjalighed, vil jeg ey her nævne, deels for-
 di samme ey strækker sig uden til deres gode Omstændighe-
 der i det Jordiske, som ey er alt det, en retskaffen Konge
 betragter, deels fordi dette er for lidet og for ringe for go-
 de Konger, men for svagt for de andre. Elsker en Konge
 med den sande udstrakte Kierlighed sine Undermatterede, saa
 erindrer han neppe dette Slags Baand imellem hans og
 hans Undersaatteres Velstand, endskiøndt det ey i sig selv
 er foragteligt. Han veed, at det er ey Børnene, der skal
 samle Liggendesæe for Forældrene, men at det er disse, som
 bør samle dem til Børnene, 2 Cor. 12, 14. Han troer,
 at Undersaatterne ere ey til for hans Skyld, men han for
 deres, og hvad han kan nyde her udi jordiske Fordeele fremt
 for andre Mennesker er neppe en Faste-Penge til en høyere
 Belønning, han skal modtage af den, hvis Jaar og Plan-
 teller han har ført og rygtet med en forsvarlig Omhygge-
 lighed. Elsker han dem der imod ikke af en vigtigere Grund,
 saa formaaer dette ingenlunde at standse ham paa Beyen til
 at befordre deres Skæde, end sige at drive ham til at befor-
 dre

bre deres Belfærd. Dette Baand, naar det er allene, er ey stærkt nok til at binde andre Menneſker til deres Belfærdſ tilhørlige Paa-agtelse, uagtet de ſelv ere de, ſom allerførſt ſelv ſkal æde enten deres Lykſaligheds eller Ulykſaligheds Frugter; Hvad ſkal det da vel formaae hos en Konge, naar hans Følelſer til Landets Tilſtand ey ere andre og finere? Betragte vi nu den Bægt, der kan være i den Lykſalighed eller Ulykſalighed ſelv, ſom andre ved Tilgængelſen kan føle, da overgaaer vel ingen den, hvormed et Lands almindelige Omſtændigheder kan falde paa en Konge. Her indſtrænkes ey Belſtand eller Veerſtand til et maadeligt og bekiendt Tal af Perſoner, ſom i et viſt Huus, de ſtrække ſig ey til hundrede eller tuſinde, men til Millioner ſelv, de røre ey nogle viſſe Perſoner eller Familier allene, ſom har ved en vis Leylighed ſaaer at ſee enten i ſin Prydſe eller i ſin Sæd og Afke, men der ere altid utallige andre, ſom udi de ſammne Omſtændigheder undgaae hans Syn. Reyſer han end ſine Lande igiennem, ſaa bliver dog endnu altid en ſtørre Mængde ſkiult for ham, end den, han ſaaer Anledning at ſee. Det Almindelige og Udbredede i et Land laader ſig ey lettelig fra førſte Haand kiende, men Længden af Tiden og viſſe uomgiengelige Virkninger deraf aabenbare det efterhaanden. Naar en om og kjerlig Konge da kan have tilforladelige Beviſer, at hans Lande blomſtre i en ſand almindelig Belſtand, hvori ingen af dens væſentlige Stykker ſavnes, ſaa er det ey at tvivle paa, at han jo deri erfarer en meget empfindtig Lykſalighed. At kunde glæde ſig med de Glæde er altid en Lykſalighed; men den bliver ſtørſt, naar det kan ſee med mange og særdeles dyrebare Perſoner,

Som enhver for sig raabe: Herren haver gjort store Ting imod os, derfor ere vi glade, Ps. 120, 3.

Denne kalder jeg Kongens Regierings-Lyfsalighed, just fordi den er fornyttet med hans Dyrking. Denne hans Lyfsalighed og hans Regimente ere paa det nyeste indflettede i hverandre og virke jevnlig paa hverandre, som Jorden og Luften. Fordi han regierer, tager han saa stor Deel i Landets Velstand, da han er Fader for alle disse lyfsalige Mennesker, og disse hans Vorn. Hans Regiering gjør ham til Hovedet i Landet, og derfor har han Følelser fra det heele Regim. Landets almindelige Velstand udmerker allerherligst hans Regimente: Man anmerker visse rare Tildragelser, som skee i een eller anden Konges Tid; men hvad er mere værd at anmerke i en Konges Regiering, end at Folket i hans Tid har boet tryggelig og høstet paa Lyfsalighedens Marke fra een Ende i Landet til den anden? Ten er en vis Virkning af hans visse og omhyggelige Regimente, da den dog til en stor Deel hanger af hans kloge Foranstaltninger i Landet, men meest af hans Gudsfrugt og inderlige Forbønner for sit Folk. Han har den Lykke at see sig at være et udvalgt og velsignet Rædskab i den Høyestes Haand, der ved ham behager at gjøre mange godt. En Konge glæder sig ey saa meget over, at han er blevet udseet til at regiere, som derover, at han er udseet til at regiere til manges Velstands-Besordring. Den er ham derfor et ordentligt Segl paa hans Regimentes Velbehagelighed for Gud. Naar han veed med sig selv, at han elsker alle sine Undersaattere, søger ofte at overtale Herren til at gjøre dem alle til Gode, og selv for sin egen Person

Berfon vandrer frem i HErrens Frygt, saa kan han have Grund til at troe, at dette er en Frugt af hans Bonhørelse af og Dyrebarhed for HErren sin Gud, allerhelst naar han stedse meere søger at gjøre sit Folk gudfrygtigt og dydigt, end blot udvortes lykialigt. Den bliver ham derfor en vis foregaaende sød Belønning for hans Regimentes mangfoldige, meylommelige og arbejdsfulde Timer. Han glemmer, hvad det koster ham at regiere, naar han seer saa mange ensfælige Frugter af sit Arbejde, og denne Lyksaligheds Forgaard lader ham ofte see ind til en endnu større Belønning, som forvares til ham i Himlene, hvor vidst nok troefaste Konger vil blive herligen afslagte; thi naar de ere ligesaa troe, som deres Embeder ere vigtige, saa vil deres Krone blive saa meget meere glimrende, som det har kostet meget, at de i alle Stykker kunde bevare Troen og en god Samvittighed. Landets Velstand er da Kongens ypperste Fortrifninger og den visseste Lettelse for alle hans Regierings=Byrder.

Vi vende os nu til det andet Hoved=Stykke af denne Betragtning, hvilket skal vise os: Hvorledes (denne en gudfrygtig Konges Regierings=Lyksalighed udi hans Undersaatters almindelige Velstand) er en nye Udbedelses=vardig Velsignelse over ham fra HErren. Her ville vi efter Haanden kortelig see: Hvorfor denne kaldes en nye Velsignelse over en gudfrygtig Konge fra HErren; Med hvilken Eftertryk den kaldes Udbedelses=vardig; Og af hvem den saaledes fortjener at udbedes.

Naar jeg kalder denne Undersaatternes Velstand en Velsignelse over Kongen, saa kan enhver af det foregaaende lettelig see, baade at den til en anseelig Deel tilhører Kongen, og at den dog ey tilhører ham allene, men er en Lyksalighed for ham, som setter forud en Lyksalighed for hans Undersaatters. Denne hans Lyksalighed har sin Rod i Folkets Velstand, altsaa er den allerførst en Herrens Velsignelse over det. Men Kongen tager paa en besynderlig Naade Deel i den, hester Glæde af den, og den har en vigtig Indflydelse i hans Regjerings Lettelse og hans Livs og Embeds Forlystelse, og derfor er den ey i en ringe Grad hans Lyksalighed. Vi have tilforne betragtet denne saaledes, at vi let kan see, den er Herrens Velsignelse over ham, det er, den er et Gode, en Guds Naade-Gave, som han ey kand naae uden ved en særdeles guddommelig Saliggjorelse, men som, naar han naaer den, henhører til hans Ophøvelse og Vederqvagelse. Jeg kalder den nye i Sammenhæng med den, vi have handlet om i vor Indgang, som var hans egen personlige Velsignelse. Denne er en nye Green af hans Lyksalighed, som endnu meere udbreder hans Gode; den er et nyt Beviis paa hans eget udbredede Hjerte for Herren; den er en nye Prøve paa hans inderlig-kierlige Hjerte og gode Tilbøyelighed til hans Folk; den er en nye Besegling paa Herrens Lust til at høre ham og gjøre Misfandhed imod ham. Den er et vigtigt Tillæg til hans anden Salighed, som han besidder for sit eget Hjerte i Henseende til sin egen Samvittigheds-Fred, hans egen Forsikring om en tilkommende Herliggjorelse, og Guds besynderlige Forsyn over hans egen Person. Dette Tillæg af den Glæde, han smager over sit Folkets Velstand, er dog ey

en uadskillelig forbunden med denne hans personlige Saltgø-
 giørelse af HErren. Skulde han ey med en god Samvit-
 righed kunde sige, saavidt Menneſter paa sin Maade kunde
 sige det, at det er giort, hvad HErren har befalet og men-
 neſkelig viis stod til at giores, for at naae dette Maal med
 Underjaatterne, uagtet det ey til alle Sider vilde lykkes ham
 til at naae det? Kunde han ey vide med sig selv, at han
 ey kiendte bedre, meere chriſtelige og viſere Foranſtaltning-
 ger til Kirken og Statens almindelige Forbedring, end
 dem han har givet og med al Glid handthævet, om de end-
 ſtendt ey har virket, hvad han havde ventet? Mange Ting
 maa ſtemme ſammen til denne Lykſaligheds Erholdelse for
 ham. Det er en Kongens Glid, Gudsſtrygt, Bøn og Viis-
 dom, ſom allene komme i Betragtning, Folkets Forhold
 mod HErren ſees ogſaa paa; ſaa at en for ſit Folkes Bed-
 ſte niſtkier Konge kan dog i denne Poſt ligesaa lidet formaae,
 ſom Abraham, da han bad til HErren for Sodom, træng-
 te ey igiennem eller udvirkede, hvad han ſøgte, og blev
 dog ikke des mindre for ſit Huus og ſig ſelv udi Guds be-
 ſynderlige Pagt og Beſtaab. Det udvortes Onde eller So-
 de, hvori ſaa mange Menneſters Opførel tillige tages i
 Betragtning, kan ey altid indrømmes den bedste Konge til
 ved ſine Bønner enten at afvende det eene eller, frembringe
 det andet. Mange fromme Konger have haft Sorg over
 de Møyer, ſom have rammet deres Lande, og ikke des min-
 dre ſelv været HErrens Elſkelige. Vel kan det undertiden
 give dem et Stød, ſaa de ſpørge med Gideon: Er HEr-
 ren med os hvi haver da alt dette rammet os? Dommer.
 B. 6, 13. Det gaaer Konger, ſom andre, der gierne
 ville dømme det Uſynlige af det Synlige, og kiende Guds
Sindes

Sindslag til dem af hans udbortes Jørelse med dem; I sær ere Forældrene tilbøielige til at troe, at H. Erren er ey aldeles vel tilfreds med dem selv, naar det gaaer deres Børn ilde. Men han kan dog ved at gaae ind i Helligdommen komme til Roelighed i denne Post, og ved andre Prøver paa H. Errens Naade over ham finde, at dog H. Erren er med ham. Ikke des mindre, naar dette til Overflodighed gives ham og legges ham til over hans andre Betsignelser, saa bliver den ham som en nye Betsignelse, der kunde uden Tab for ham selv blive ude, men nu, da han nyder den, udbreder og fordobler hans kongelige Lyksalighed, befrier ham fra adskillige Sinds Torne, og giver ham en nye Materie til Glæde og Taksigelse i og til sin meget velgiørende H. Erre.

En Betsignelse kaldes værdig at udbedes, naar den indbefatter et Gode, som i Særdeleshed er stort og vigtigt, kan ey tilvejebringes ved nogen menneskelig Magt, men kommer allene og fornemmelig fra H. Erren, og kan dog ey ventes fra ham, uden at de, som ville nyde det, i den rette Orden alvorlig og ydmygelig anholde derom hos ham, som om en uforskyldt Naade-Gave. See vi nu hen til et Lands almindelige Velstand, som her tales om, saa er det et indtil Utalligheden sammensat Gode, som udbreder sig til manges baade Siel og Legem, til deres Betsærd baade aandelig og evig, naar den nemlig tages i sin fulde Strækning. Den ligner en stor Bygning, hvilken hvo som begierer saa heel som den er, han begierer i det samme mangfoldige mindre Stykker, hvor af det Heele er sammensat. Naar man betrægter denne Bygning, efter at H. Erren har behaget at opføre

opføre den i et Land, saavidt denne ufuldkomne Verden kan taale det, saa maa han med Jacob blive vaer i den det, som fortjener at heede al Guds Trofasthed og alle hans Mi- skundheder, og med David, alt det Gode, HErren har gjort i Mos. B. 32, 10. Psalm. 103, 2. Om Guds Freds-Tanker over Landet og hans Begjæringer imod det maa man da under en hellig Henrykkelse sige: Hvad ere deres Summer mangel! Psalm. 139, 17. Tager man den end i det mest indskrænkede Begreb, nemlig for Landets blomstrende Tilstand i det udvortes og alles rigtigelige Udfom- me formædelst Nærings-Midlernes Betsignelse, saa ere ends og heri HErrens Fodspor mangfoldige og det Gode, han deri beviser, stort og herligt.

Men Udbedelsens = Værdigheden heri hænger desus- den deraf, at dette Gode staaer ey i Menneskers egen Magt, men maa komme over dem og vederfares dem, som Moses i Texten kalder det, som en Værbierighedens-Ga- ve fra den Almægtige. Mennesker kan ey selv styre dets Løb, som de ville, ey heller kommer det eller bliver borte ved en blind Hændelse, der vel skulde have sin Aarsag, men en blot tilfældig udi Naturen og dens foranderlige Beye, u- den at staae under nozen høyere Guddommelig Bestyrelse, som efter Omstændighederne ofte kan forandre Naturens Løb el- ler i det mindste slippe det løst i Naturen, der kan foran- dre Naturens Virkninger. Israels Børne-Lærdom, jeg meener den, dette Folk havde faaet som sin Grund-Lærdom lige fra sin første og svædeste Opkomst, gif derpaa, i Hen- seende til en vis Artikel af den, ud, at alle Ting, saa vel det Onde, som det Gode, vederfares dem fra HErren. Frugt,
Fred,

Fred, deres Seeyrbindinger og alt andet saadant skulde de
 sette ey paa deres, ey heller paa Lyffkens, men paa hans
 Regning. Han lod dem vide, at han selv var ligejom Plas-
 ge = Hærenes Anfører, naar de ringeste Skabninger i Na-
 turens Rige nu paa een, nu paa een anden Side, rykkede
 an mod dem og tilføyede dem selv eller deres Eyedomme
 Skade, saa at disse Elendigheder, naar de komme, vare
 sendte af den samme, som de, der forudm saasom stridde
 for Israel mod Ægypterne. Der var ingen Plage saa rin-
 ge, at jo Hæren lod dem vide den kom efter hans egen Be-
 faling over dem, saa at dette Folk maatte vare saa meget
 ringere i sine egne Døne, som det ey eensgang stod i deres
 Magt at kunde afvende saadanne Skabningers Plage, som
 man dog ellers for deres Ringheds Skyld ansaae med For-
 agt. Det allermindste Gode blev dem sagt de ey kunde selv
 skabe sig, naar de vilde, men det maatte altsammen komme
 over dem fra den, under hvis Bud alle Ting stode fra det
 øverste til det sidste og ringeste. Erfarenheden stadfastede
 dette idelig for dem, saa de ey burde tvivle om dets Rigtig-
 hed. Men ingen Tanke, de i denne Henseende kunde staae
 i, var beqvemmere til at binde dem til Hæren og tillige
 give dem den tryggeste Roelighed baade i Henseende til Godt
 og Ondt. Dog forekom denne Troe dem, særdeles naar
 det gif dem vel, at vare alt for eenfoldig og tvunget. De
 sloge derfor ofte Propheternes Straffe = Prædikener og For-
 maninger, som for det første gif ud paa deres Lyffe eller
 Ulykke i det Jordiske, med Færdighed i Beyret. Hæren brugte
 da de jordiske Ting, som Viseren paa en Sol = Skive,
 der giver Underretning om, hvor Solen selv for nærværen-
 de Tid staar. Saaledes bleve disse i deres Børne = Alder
 første

førte ved Billeder, der dog altid betegnede noget andet. Isracl selv maatte og tilsidst holde dette for det retteste; thi naar Nøden blev for stor og al Møye og Slid fra deres Side var forgieves, maatte de dog ydmuige sig for HERren, undertrykke sin Hofmodighed og udbetle sig HERrens Hielp. Deres ved vandt de meere, end ved alt andet.

Men skulde nu oplyste Christne i denne Artikel troe noget andet eller mindre, end Isracl burde troe? Skulde Rigernes Velmagt og Landenes almindelige Velstand beroe paa Menneskers Slid og Klogskab eller hange af tilfældige og af en himmelsk Forsyn ubestyrrede Arranger? Jeg tilstaaer, at Kirkens og Statens Omsorg er nu meere lagt paa begges aarvagne Bøgere, end da HERren selv paa en besynderlig Maade regierede over sit Folk. Jeg tilstaaer ogsaa, at Sporene af Guds mellemkommende Forsyn enten til at ophøye eller fornødne et Land ere ey strax saa mærkelige nu, som tilførne. Dog, skulde vel Mennesker tilstrækkelig kunde paa egen Haand forrette saa vigtigt Arbeide? Skulde HERren nu vare meere ligegyldig til, naar et Lands Indbyggere kiendte og ærede ham eller nægtede og foragtede ham, end tilførne? Skulde han nogen Tid op-hæve at lade sin Frygt have sine Belønninger endog i Henseende til dette Livs mest fornødne og væsentlige Betsig-nelser? Skulde han vel nogen Tid vilde berøve et Land de sine Revsfæller, hvorsed det kunde komme til sig selv og kiende sine Forløbelsler mod HERren? Monne disse hans ældre og meere fremvorne Børn ere vorne ham over Hovedet eller fra hans Riis? Skulde vel ey HERrens underlige Forsyns-Spor med et Folk kunde mærkes, om ey strax, saa dog i Længden, om ey som uden al Umage, dog ved nye Bes-

fragtning og Eftersyn? Herren er vidst nok i et hvert Rige en Gud, som er nær hos og ey langt borte. Landene have forsøgt dette og forsøge det daglig, endskiøndt de ey alle ret begribe det. Vi vidste for meget og for lidt paa eengang, om vi ey ansaae os under Gud i alle Ting, som Børn, der ere inden Foraldres Dørre, under deres Omfarg, Opsigt og Awe. Troede vi noget andet, saa vare vi yderlig vankundige midt i den herligste Kundskab, Aabenbaringen og Erfaringen længe siden burde have givet os. Enhver Christen bør bygge sin Troes-Bekjendelse om Landenes Velstand eller Dødsstand paa Jobs ligesaa sunde, som prægtige Tale, som findes i hans Boges Cap. 12, v. 13-25. paa Propheten Zachariae Ord til Jyderne Cap. 11, v. 6. 10. 11. og endelig paa Davids Ord udi vor Høymesse-Text i Dag Psalm. 127, 1.

At udbede noget har en vis Eftersyn i sig, hvilkken ogsaa her i Hemeende til det Udbedelses-værdige bør bemærkes. At bede om noget og udbede sig noget stilles fra hverandre, som noget mindre og mere; thi den, som beder om noget, opferer sig ey altid, som den, der foresætter sig at ville udbede sig det. Udbedelse er en vis Art af at bede, hvor man har en stærk og trængende Overbeviisning om den Tings Bigrighed og usorholdte Meddelelse, som man beder om, anspender alle Kræfter, man kan have, til at søge det, op søger og anvender alle de Ting, som kan bevæge Gyermanden af det til at lade det følge og vedbliver dermed uden Forandring og Kledsommelighed, indtil man har vundet den forenskte Sjæl over den, som dog kan finde Behag i at forestille sig, som om han ey vilde give det. Dersom at bede om noget og udbede sig noget
var

var det samme, saa vilde intet være lettere, end at gjøre
 Bønner til Himmelen; thi naar man da kun eengang hav-
 de ladet den vide, hvad man vilde have, saa kunde man
 siden lade det komme derpaa an. Men, naar Menneskers
 Bede-Handel med Herren foresilles i Skriften under Bil-
 leder, som ere tagne af dem, som ofte maa begynde at be-
 de i eet Aar, idelig fortsatte dette samme Arbeide og dog
 ey blive bønherte, førend efter nogle Aars Forløb, saa see
 vi lettelig, at Udbedelsen i Besynderlighed er ey det samme,
 som Bønnen i Almindelighed. Til en Udbedelse horer der-
 for en saadan Bøn, som Jacob kalder alvorlig Jac. 5, 16.
 som skeer med Heflighed, som Christi Luc. 22, 44. som
 skeer saaledes, at man ey bliver træt af at holde ved i
 den Luc. 18, 1. som er en Formaning og igientages tree
 Gange/ det er, mange Gange, som Pauli 2 Cor. 12, 8.
 Et herligt Exempel paa en, som ey har været en Beder al-
 leene, men har været en lykkelig Udbeder, finde vi udi Pa-
 triarchen Jacob, som sagde til den Engel, som vilde rive
 sig fra ham: Jeg vil ikke lade dig gaae, uden du faar velsignet
 mig, hvilken derfor fik det Navn Israhel, det er, en Guds
 Overvinder/ fordi han havde holdet sig fyrstelingen med
 Gud og Mennesker, og fik Overhaand i Mos. 2. 32, 26-
 28. Det andet mærkelige Exempel herpaa, uden at an-
 føre flere, have vi i den Cananæiske Qvinde, som det lod
 sig see for, at hun skulde blive ubønhørt, men hun lod dog
 ey sit Mod falde, blev ved at anholde hos Jesum og træng-
 te med den Alvorlighed ind paa Jesu Hjerte, at han ey al-
 leene til Slutning gav hende hendes Begiering, men end
 og den Berømmelse, at hendes Troe var stor Matth.
 15, 28. Det er saadan Udbedelse, Christi Signelse sigter
 til

til at bekiendtgjøre de Udvalgte, mod hvilke HErren ofte kan opføre sig langmodig eller langsom til at henhøre dem og dog forsikres de om at reddes, naar de raabe til ham Dag og Nat Luc. 18, 7. 8.

Dog udelukker denne Udbedelse en vis Orden eller de nødvendige Betingelsers Jagttagelse, som HErren har foreskrevet de Bedende. Det var daarligt, om man vilde med sine Bønner bestorme Himmelen og søge nedentil ligesom at sønderbryde den, men vilde dog gaae over de Grændser, som stedse bør indskrænke Mennesker i denne Sag. Her skal det ene gøres, men det andet en derfor forsømmes. Skal man da her gaae ordentlig frem og intet springe over, naar man beder om Landets almindelige Velstand særdeles i Henseende til de omhandlede jordiske Betsignelser udi Texten, saa maa først bemærkes Gudfrygtighedens Orden; dernæst Glæds og Vindskibeligheds baade hos Dyrighed og Underfaatterne; derefter Forsynligheds og Sparommeligheds hos enhver i Landet; men endelig og for alle Ting Hengivenheds Orden i HErrens Villie. Den første og anden af disse flyde saa lettelig af Texten og ere i det første Hoved-Stykke saa meget handlet om, at vi en behøve at opholde os længe ved dem. Gudfrygtigheden er just det Bilkaar, som sættes til at nyde HErrens Venskab og Velstand og alle Guds Betsignelser skal være en Virkning af den Vert, HErren giver til det, Mennesker laae og vande, saa at, skal end HErren fornemmelig være den, som bygger Huuset, skal der dog alligevel tillige være Arbejdere, som gjøre, hvad der kan staae i deres Magt, til dets Opførelse. Den tredje beviser sig selv af den anden, med hvilken den staaer i den nøyeste Forbindelse.

bindelse. Moses glemmer ey efter Texten at tale om Israels Kurve og Levninger, i hvilke første de sidste bleve opsamlende og forvarede, at intet skulde forkomme og spildes. Ikke at være en forsynlig Huusholder over sit Arbejdes Frugt er dog i Grunden det samme, som ey at arbejde, da det nytter Fiskeren intet, om han drager meget ind paa een, naar han kaster det ud paa den anden Side. Paulus sætter som en almindelig Hoved-Regel for enhver Huusholder, at han findes troc i Cor. 4, 2. derved bliver han uden Tiltale, enten han har lidet eller meget. Erfarenhed lærer os daglig, at Lande, som have maadelige Fordeele, kan blive ved Forsynlighed riige, men de, som have mange, ere dog formedelst Overdaadighed fattige. Dette henhører ellers ey til den offentlige Huusholdning i Landet alleene men og til et hvert Huuses og enhver Persons Sparommelighed i at holde Huus over Herrens Betsignelser. Saa fordrer den almindelige Betsind det; thi blive alle smaae Bekke udtørrede, saa løber snart Hoved-Floden meget mat og svagt, men sættes der ey Dæmning for dem, naar den og løber paa det bedste, saa falder den snart ud i Havet og udtørres efterhaanden. Den sidste maa og nødvendig følges af det Lands Indbyggere, som kiende Herrens Betsind i at skionne, hvad et Land ret er tienst med i alle Ting. At ville med Magt komme op paa det høyeste Sted, kunde maaskee blive for at gjøre det dybeste Fald. Er der noget, som bør overlades Guds eget Forsyn, saa er det Landets Betsind i det udvortes og jordiske, da det er en større Fordeel at vide at anvende lidet vel, end at faae meget, naar man kun anvender det ilde. Sif da Paulus det Svar, at han skulde lade sig nøye med at Herren

ren havde Naade og en faderlig Godhed for ham, usagtet han ey indrømmede ham alt det, han forlangede, saa maa et Land forestille sig at høre et saadant Svar af H. Erren, saa snart det søger noget, som ey i en vis Grad er væsentlig fornøden til dets fuldkomne Velstand, men alleene bede ivrigst om at H. Errens Naade maa være over det, hvordan hans Førelse i det øvrige falder ud. See 2 Cor. 12, 9. Det er allerreede en stor Lyksalighed for et Land, naar dets Indbyggere tænke ligesaa forstandig, som Joab, der gjorde alle muelige Anstalter til at redde Landet af sine Fienders Hænder og sagde i ligesaa stor Tillid til H. Erren, som Hengivenhed til hans Billie, til sin Broder Abisai: Vær friemodig, og lader os være friemodige for vort Folk og for vor Gulds Stæder; men H. Erren gjøre, hvad som Godt er for hans Dyne! 2 Sam. 10, 12.

Af hvem skulde nu (denne Kongens Regierings-Lyksalighed i Underjaaternes almindelige Velstand) fortiene at udbedes? Maalet af Udbedelsen, naar man kender samme, svarer strax paa dette Spørgsmaal. Er det Kongens Regierings-Lyksalighed det til en Deel gielder om, saa er det Kongen selv, som først opfordres til at gaae hen for at kaste sig ned for den Almægtiges Throne ey for sin jordiske Rangs Skyld, men fordi han bør jage efter den Ære at være, som i alt andet, saa og fornemmelig den Ypperste i gode Gjerninger og Gudfrygtigheds Dødsler. Han staar paa det højest Sted, hvorfra han snart og lettere, end andre, kan overse det heele Land og røres baade af dets Vel- og Veerstand. Han er Fader for alle de Mennecker, som lide vel eller ilde i Landet; hans Kierlighed til alle,
hans

hans Glæde over de lykkelige og hans Medlidenshed over de
 ullykkelige drive ham til at være den første, der binder an med
 HErren og der støder i Basunen for at sette alle Hierter i
 Bevægelse til at gøre eet med ham. Han vil være det før-
 ste rygende Alter i sit Zion, og han vil, som David, kaste
 Bløder paa andres, at de og kan ryge for HErren. Det
 forekommer ham dog ey, som at han aldeles gjør dette for
 andre allene, da han veed, hvilken Indflydelse, hans Un-
 dersaatteres Velstand paa mange Maader har i hans egen
 Lykkelighed, som vi tilforne har seet. Men glæder, letter,
 vederqvæger og lykkeligjør denne Landets Velstand Kon-
 gen selv, saa bør enhver Undersaat, end og til denne Side
 alvorlig udbede den af HErren. Kongens Glæde bør være
 alles Glæde, end og hvor Undersaatterne, som for sig selv,
 ingen Deel tage i den. Det er stort, at det allervigtigste
 Menneske i Landet bliver velsignet, som skal drage Omsorg
 for alles Velstand. Hvo vilde ey paa denne Maade veder-
 legge sin Konge alle hans Besværligheder og de mange For-
 deele, enhver for sig haver af samme? Men er det tillige
 Landets almindelige Velstand, som denne Udbedelse gaer
 ud paa, saa er saa meget meere enhver forpligtet til at øve
 dette Arbejde, som det dog er for ham selv han skal gjøre
 det. Det er nu ey længer for Kongens Skyld allene, ey
 for det, som i den trangeste Meeening kaldes det almindelige
 Beste, men Høsten skal være enhver's Dytt i Beslynderlig-
 hed. Det bliver altsaa Høy og Lav, Borger og Bønde,
 Bye og Land, den Lykkelige og Ulykkelige i enhver Traag,
 der bør foreene sig til at udvirke, om imveligt, dette Gode
 af Himmelen. Den Lykkelige bør ey tænke, at, fordi han
 lider vel, kan det ey komme ham ved, om al Resten lider
 ildt.

ilde: Menneſte-Kierlighed fordrer noget andet af ham og de menneſkelige Vilkaar, han endnu er i, minde ham om, at der ey længe lides ilde omkring ham, førend det naaer til ham. Den Ulyſſalige ſømmer det ey ſaa at ſlutte, at fordi han er nedſynket i Elendighed, kan det være ham det ſamme, hvorledes det gaaer Landet, da han dog ey kan bli-
 ve meere, end ulyſſalig. Han bør dog, ſom en Chriſten, unde andre den Ulyſſalighed, han er nægtet, men han dog gierne vilde have; Han bør dog erindre ſig, hvor dyb Ulyſſalighedens Svælg er, og troe, at han endnu i en almindelig Elendighed kunde erfare noget verre; Og endelig derfor foreſtille ſig, at hans Nedning af Elendighed, i det mindſte til en Deel maa blive des lettere og viſſere, naar deres Zal, der kan hielpe ham, er større, end hans Ligemands. Hielpes han da ey til Rødtørſtighed, ſaa ere dog de, ſom kunde, men ey vilde hielpe, endnu ulyſſaligere, end han. Ja! det bør ſtrække ſig indtil Store og Smaa, ſom i Ni-
 nive, og de Stärkes og Svædes Røſte bør foreene ſig, for at raabe til GUD stærkeligen / Jon. 3, 5. 8.

Andendelse:

Denne Dag, Allerkiereſte Tilhørere! ſom vi nu have helligholdet, er en meget ſtor og vigtig Dag. Sid den nu ogſaa havde forekommet enhver ret ſtor, været helligholdet med en stærk Overbevriſning, ſtor Andagt og Alvorlighed af alle! Ja, gid den maatte ſane ſin enſtelige Beſegling udi mange paafølgende herlige Beſigneller! Sid den maatte blive vort heele Land til Opriſning, men aldrig til Fald! For ſig ſelv kan den vel aldrig blive til det ſiøſte.

Men skulde H^Erren merke en Opførsel hos os, som strider lige imod vore Bønner og Bektendelse paa denne Dag, saa vilde vort Hyllerie drage større Brede over os fra H^Erren, og det just af det, som ellers skulde udbirke os hans Naade. Vore Bektendelser, som ere afslagte paa denne Dag, ere meget sunkte, vidue om en god Kundskab og Indsigt, og derfor vil giøre os dobbelt skyldige, om vi udi andre Ting handle tvært imod dem. Sid det aldrig see os! Men skal det gaae os bedre, saa maa vi anvende den tilhørlige Forsigtighed, saadan en, hvor ved vi blive Bedere, uden for denne Dags Strækning og altid værdige Bedere. Vi troe med god Grund, at vort Arbejde paa denne Dag har været Himmelen behageligt, og at der i et heelt Lands almindelige og eensstemmige Raab ligger en himmelig Kraft til at bevæge den. Ikke desmindre, dersom vi alle siden gaae fra hverandre, som en Krigs-Hær, der har gjort sin Tjeneste, hvad skal der da vel blive af det, allerhelst om vi en alle ne lade af at bede hver for sig, men falde hen til saadanne Ting, som maatte giøre, at vi bleve ubønhørte, om vi end og bade? Bør Kiære Konge har anbefalet denne Dags Helligholdelse, ey fordi vi ligesom skal bede fra os paa denne Dag, men for at paaminde os alle om, hvad vi altid bør giøre, og hvor fornøden alles vores Bandel er for H^Errens Ansigt, da dog ingen kan vente at bønhøres af ham, som ey vil frygte og tieue ham. Kisten fra det heele Land maatte have været nok saa stærk i Dag, saa vilde dog en efterfølgende Stumhed og uordentlig Bandel overraabe den. Det var at komme let til et heelt Aars Gode, om man end og indtil Sveden kæmpede i sine Bønner med H^Erren den heele Nylt-Aars-Dag, naar man siden derpaa kunde lade det

Komme an, forsumme siden at bede, ja, vel og handle tvært imod sine Bønner, men man slap endnu lettere til alle det Gode, et heelt Lands Betsignelser fra Herren før med sig over det, naar man ved en nye Konges Regirings Tilraedelse holdt en almindelig Bede-Dag, men siden løste sig fra dette Arbejde, og bekymrede sig ey for igiennem Forsigtighedens Bey at opnaae sit forenste Maal. Ingen kan være saa blind, at han skulde kunde troe saaledes, men mange kan dog være saa ubetænksomme, at de ey handle anderledes, end om de troede saaledes. Derfor advarer med Billighed der imod.

Men nu ville vi kortelig vende os til den udi denne vor Betragtning afhandlede Hoved-Sag. Tiden fordrer, at vi kun kortelig røre ved det, som dog end og paa dette Sted kunde fortiene en vidtløftigere Udførelse

Vor Betragtning har haft at bestille deels med en Gudfrygtig Konges personlige Salighed, deels med Undersaatternes almindelige Velstand, som den, der er Kongens Regirings-Lykjalighed. Elste I nu Eders Konge, i Særdeleshed denne Eders Konge, som nyeligst efter den Allmægtiges Forshu har taget Regimentets Roer udi sin Haand, vores Allernaadigste Konge, **CHRISTIAN** den Syvende? Et i sin Deel meget betænkeligt E pers-maal, som enhver noye maa overlægge, at han ey, som en Hylser, skal bevare det; thi uagter Kongen ey er den, som kan vide alle Ting, saa veed dog den **GUD** det, for hvis Ansigt vi alle staae. Han fortjener at elskes, just fordi han er Konge og har faaet den høyeste Magt, Mennester kan faae, til at opføre sig imod os alle, som en Fader.

Fader. Men de betimelige og rare Prøver, han har af-
 lagt paa sin Hengivenhed først til HErren, og derefter til
 os, ber endnu kaste en nye Olie udi vor Kierligheds Ild til
 ham. Han har i Tide gjort Overlag paa, hvor mange
 og hvor manges Belfærd der er inden Borde af det Skib,
 ham er beiroet at føre, hvor stort Skibbrudet maatte bli-
 ve, om han ey kunde føre det i Behold til sin Havn, og hvor
 mange Ting der dog ere, der gjøre det vanskeligt for ham
 derti at være lykkelig nok. Han drister ey paa sig selv, for-
 sager dog heller ikke; Han ser, hvor vigtig en Byrde det
 er, at Guld har lagt saa stort et Fjolk paa ham, han vil
 dog følge sit Kald, bukke sine Skuldre under denne Byrde,
 og haaber at komme vel igiennem, naar HErren bærer
 baade ham og Fjolket. Fordi han elsker baade Faarene og
 sig selv, beder han baade om deres Velstand, at de maa
 være vigtige for HErren, og om sammes Viestand med
 ham selv, at intet sonderrevet nogen Tid skulde fordres af
 ham. Denne Dags Anbefaling af ham gjør, at vi frit
 kan sige: See! hvor inderlig Kongen elsker sine Undersaat-
 tere, er omhyggelig for sin egen Siel og seer meere paa sin
 usorvisnelige Krone i Himlene, end paa sin forkrænkkelige
 her paa Jorden! Store, ædle og ret kongelige Tanker!
 Hvo vilde ey holde den Konge dyrebar, som HErren saa
 kiendelig har vaaget over, og lært ham at holde de Ting
 dyrebare, som ere det over alt andet?

Men elste I nu denne Ederes Højsielsførdige Kon-
 ge, som hidindtil kun har levet lidet, men allerede prøvet,
 indseet og erfaret meget, saa værer nu de, som alvorlig
 stride for ham i Bonnerne, at HErren vil klæde ham med

all den Retfærdighed og Salighed, som han udi vor Ind-
 gangs-Lert har lovet David og udi ham i Særdeleshed alle
 fromme og gudfrygtige Konger. I erindre selv, hvor
 mange prægtige Ting, vi der saae henhøre til hans person-
 lige Salighed. Ønsker, at ikke een eneste af disse kostbare
 Edel-Steene maatte nogen Tid savnes udi Kong **CHRISTIAN**
den Syvendes Saligheds-Krone, i Medgang
 og Modgang, i Liv og Død, paa Jorden og i Evtigheden.
 Bede I end her for hans egen Dyrbare Person, saa bede
 I dog om Eders egen middelbare Betsignelse udi hans. Thi
 naar beholder den store Sol i Verden den lysende og var-
 mende Materie, som Skaberens daglig lader tilflyde den,
 som for sig selv? Og naar skulde en Konge for sin egen Per-
 son annamme Salighed fra Herren og den skulde ey fra
 dette Hoved nedflyde paa hans Legem? Bedes, at Herren
 vil gjøre denne sin Elskeliges Dage mange! Men da han
 ogsaa i denne fordervede Verden vil have fornøden at stride
 Troens gode Strid og fatte det evige Liv, saa bedes for
 alle Ting, at han aldrig maa overleve sin Gudfrygtighed
 og Trofasthed med sin Blod.

Naar I end vilde tage Deel til Eders egen Lykkelig-
 hed udi denne Kongens personlige Salighed, saa bliver dog
 Gudsfrygt end og paa Eders egen Side fornøden, deels
 for at gjøre Kongens, deels Eders egen Salighed til denne
 Side des vissere. Det er to muelige Tilfælde, jeg derfor
 maa advare Eder om. Det første af disse er, at I ved en
 syndig Opførsel kan paadrage Eder Herrens Vrede, og at
 samme, naar den udbryder i sine Domme over Eder, maa
 forvolde Kongen Hierte-Krænkelse og Sorrig, da han ey
 kan

Kan andet, end brændes, naar J brændes, og maa sukke
 over sine Børns Møyer, om han har Fred for sig selv.
 Mojs og Paulus havde mange tunge Timer, som deres
 Folkes Usittelighed og Straffe forvoldede dem paa en Tid,
 da de dog for sig selv stode vel med deres Over-Herre. Be-
 varer end Kongen sig selv i Guds Benskab, naar Eders
 Elendigheder for Syndens Skyld skulde bryde løs, (Herren
 lade det første altid skee, men aldrig det sidste!) saa have J
 det dog paa Eders Regnskab, at J have forvoldet ham
 Suk og Sorg, lagt Stød i hans Bey og gjort hans Sa-
 lighed her mindre, end den ellers kunde have blevet. Trag-
 ter da hellere efter at glæde, end bedrøve ham! Der ere
 trofaste Forjettelser for Børn, som glæde deres Forældre;
 men ere Undersaattere deres Kongers Børn, saa opfyldes
 samme Forjettelser paa dem, naar de lave det saa, at de-
 res Konger see Glæde ved dem. Det andet Tilfælde er,
 at Herren kan behage at lade hans Gudsfrugt nyde det
 Tillæg i sin Belønning her paa Jorden, at, om J synde
 og fortiente at straffes paa Jorden, kan dog Herren for
 hans Skyld indeholde med de velfortiente Plager, og alts-
 saa lade Landet nyde noget Godt, som kommer over det for
 en andens og Herrens flere Bøns Skyld. Ezechias nød
 den Naade af Herren, at det Uveyr, som havde draget
 sig over Folket, brød ey ud i hans Tid, men der blev Fred
 og Trofasthed i hans Dage, Es. 39, 8. Vel forløb E-
 zechias sig her selv, dog var ey denne hans Forseelse Grun-
 den til det paafølgende Onde, men gav Anledning til at
 aabenbare, hvad der forestod. Men behager det end Herren
 at spare en god Konge for at see Landets Jammer i sin
 Tid, ligesom Herren ofte er saa god med Forældre, at
 han

han ey lægger Haand paa deres Børn i deres Tid, saa staae endnu tvende Ting alligevel aabne. De, som synde, men ey søge rettelig deres Synders Forladelse hos Gud, vil dog ey undgaae deres Straffe, fordi samme ey overgaae dem her. Hevnen vil forfølge dem, som de Melitenser sagde om Paulo, Apostl. G. 28. 14. omentkiendt de efter Anseelse slippe Skadesløse af dette Verdens Hav. HErren kan og tage en from Konge bort, at han, mennekeligvis viis at tale, ey skal staae ham i Beyen, naar han vil tage fat paa sine Foragtere. Dette er og ofte en kiendelig Grund til at HErren forkortet fromme Kongers Dage, som Verden ey har været værd, Ebr. 11, 38. Men da kan Uskyldet, naar det bryder ud, blive des grummere. Stræber da paa, at I, saavidt det kan siges om usuldfomne Riger og Lande paa Jorden, kunde opføre Eder saa, at I baade kunde være værd at have og beholde en god og from Konge, og at han ey som for en Tid skulde kun staae i Gabet for et Folk, som dog alligevel eengang maa æde sine Jdrætters Frugter, og høste det, de selv have saaet.

Vende I Eder nu til Landets almindelige Velstand, saa møder atter denne Eders Dyrkbare Konge Eder, som den, der og her skal til en vis Deel være Maalet for Eders Bønner. Af Kierlighed til Eders Konge bør I og formeane HErren om, at alle Ting maa gaae vel i Landet, paa det Kongen ey skal saasom vaage og bygge forgieves. Det er altid en meget besværlig Post at være Konge, men aldrig er den tungere, end naar han skal merke, at Torne opvokse, hvor Vintæerne plantes, naar han skal see, at alt det, han bygger og forbedrer, nedbrydes idelig, at det, han

han ey lægger Haand paa deres Børn i deres Tid, saa
 staae endnu tvende Ting alligevel aabne. De, som synde,
 men ey søge rettelig deres Synders Forladelse hos Gud,
 vil dog ey undgaae deres Straffe, fordi samme ey overgaae
 dem her. Hevnen vil forfølge dem, som de Melitenser
 sagde om Paulo, Apostl. G. 28. 14. omendkiendt de efter
 Ansælse slippe skadesløse af dette Verdens Hav. Herren
 kan og tage en from Konge bort, at han, menneskelig-
 viis at tale, ey skal staae ham i Vejen, naar han vil tage
 fat paa sine Foragtere. Dette er og ofte en kiendelig Grund
 til at Herren forkorter fromme Kongers Dage, som Ver-
 den ey har været værd, Ebr. 11, 38. Men da kan U-
 veyret, naar det bryder ud, blive des grummere. Straf-
 fer da paa, at I, saavidt det kan siges om usuldkomme
 Riger og Lande paa Jorden, kunde opføre Eder saa, at I
 baade kunde være værd at have og beholde en god og from
 Konge, og at han ey som for en Tid skulde kun staae i Gabet
 for et Folk, som dog alligevel eengang maa aede sine Jdræt-
 ters Frugter, og høste det, de selv have saet.

Vende I Eder nu til Landets almindelige Velstand,
 saa møder atter denne Eders Dyrkbare Konge Eder, som
 den, der og her skal til en vis Deel være Maalet for Eders
 Bønner. Af Kierlighed til Eders Konge bør I og forma-
 ne Herren om, at alle Ting maa gaae vel i Landet, paa
 det Kongen ey skal saasom vaage og bygge forgieves. Det
 er altid en meget besværlig Post at være Konge, men al-
 drig er den tungere, end naar han skal merke, at Torne
 opvokse, hvor Diintræerne plantes, naar han skal see, at
 alt det, han bygger og forbedrer, nedbrydes idelig, at det,
 han

han vil giøre til meget trygge og roelige Steder, ja, til Freds=Boeliger, bliver dog stedse forstyrret. Beder derfor, at H=Erren vil tillægge ham den Betsignelse tilovers, at han, som en lykkelig Hyrde, maa see sin Lyst paa sin Hiord. Naar han kan være salig og betsignet for sin egen Person og Hierte, saa er det dog noget stort, at han tillige kan regiere lykfsalig og efterlade sig i sin Tid sine Riger udi ligesaa blomstrende Tilstand, som forudm David og Salomo. En maadelig Huus=Fader regner det for sin største jordiske Lykfsalighed, at han sees sin Dnhæ paa alle Sider at lykkes, saa at alle Ting i hans Huus har sin ordentlige Gang. Han glæder sig meget derover, dog mest, naar han betragter det som en guddommelig Betsignelse. Men hvor meget inderligere maa ey dette forlyste en Konge, som har et saa stort Huus at forestaae og i hvis Beskyttelse Guds Forsyn endnu kiendeligere kan spores og bemærkes? O! beder da at H=Erren vil unde ham stedse at kunde regiere med Lyst, men aldrig med Suk. Hans Regierings=Tid blive regnet til Danneligheeds og Norges gyldne Tider, i hvilke Guds Misfandhed og Sandhed alle regne møde hverandre, Retfærdighed og Fred lyffe hverandre!

Men mon I her skal arbejde, som for Kongen alleene? Naar han regierer lykfsalig, hvo er da lykfsalig? Naar Landet har Velstand i Almindelighed, hvor er da den Lykfsalighed i hvilken den omvandrende Lykfsalighed ey skulde tage sit Herberg? Hvo er den, som ey skulde hofte sit paa denne almindelige Velstands=Ager? Det er den gandske Menighed, som Israels heele Leyr, der staar paa Brendserne af et Canaan, hvorind vi ønske Kongen Lykke at føre os alle. Landet

det og dets Herligheder skal dceles og ingen skal forbles-
 gaees. Herrens vor Guds Liffigheder skal blive os som
 Solen, der bestraalet Bierge og Dale og lader i sit Om-
 løb intet være ubesøgt. Og skulde der nu være de, som
 ingen fast Arv tilfaldt saa skal dog samme uden Betyms-
 ring æde og leve med deres lykkelige Brodre. Andres Agre
 og Biingaarde skal, naar de bære, ogsaa bære for dem. O!
 hvor deyligt er det endog i Tankerne at forestille sig en
 saadan almindelig Velstand! Men anholder nu hos Her-
 ren derom, at vi fornødelst Erfaringen maatte endnu lif-
 agtigere lære at kiende den.

Naar I nu ville løbe efter denne almindelige Vel-
 stand, værer Eder da for at I ey ligne de smaae Børn,
 som hænge af de bare Sandser og derfor bortkaste alt det,
 som ey falder dem særdeles i Dynene eller hykler for deres
 Smag, om det end i sig selv er meget godt, men gribe
 derimod strax efter det, som glimrer, om det ellers er slet
 intet værd, ja, ville have det, som smager sødt, om det end
 er meget skadeligt. Denne Advarsel finder jeg fornøden
 at give Eder i en dobbelt Henseende: Først nemlig, at I
 udi denne Velstand ey skal alleene see paa det udvortes og
 jordiske i den, dernæst at I endog udi dette ey skal ferla-
 de det eenfoldige og væsentlige og kun gribe efter det over-
 dretne og forfængelige i den. Den jordiske Velstand er
 dog af sidste Rang iblandt de Ting, som henhøre til Lan-
 dets Velstand, naar den skal være ret fuldkommen. Det
 er vist nok et sørgeligt Syn at see et Lands Indbyggere,
 naar de have gjort Skibbrud paa deres Salighed, paa den
 deres Velstand, hvorved deres Siel i Tid og Evighed skal
 lide

lide vel, at see disse siger jeg, flyde omkring paa nogle usse
 Brag-Stykker af en jordist Lyksalighed, hvilcke, om de end
 ere baade maalede og forgyldte, dog uudsidder maa sender-
 slaes og lade disse elendige jammerlig omkomme. Det
 gode, som Herrens aandelige Love, naar de ere i sin Væ-
 hos Eder og adlydes, skal drage over Eder, bør saa meget
 meere være Eders Dnemærke, som det usynlige er meere,
 end det synlige og det evige overgaaer det timelige. I
 skal ey være gudsfrygtige og christelig-dygdige, for at nyde
 derfor en ringe Belønning udi det forgængelige, men for
 at eye den ypperste Belsstand, om I nyde lidet eller meget
 af det jordiske Gode, og intet savne, naar I dog cengang
 maa savne dette i Døden. Bliiver da saa vlist og forstan-
 digt et Folk, at I ey holde Eder til Herren alleene for
 denne hans Skabnings Skyld, som han kan underlage
 Eder, men for hans egen Skyld. Bedder fornemmelig, at
 Himlene maa aabne sig over Landet, saa de Himmelske
 Belsignelser i Christo Jesu og Guds Saligheds Liggende-
 fær blive os alle aabenbare og overflodig skienkede ved den
 hellig Aand, som er vor beste Arves Pant indtil vor For-
 løsnings-Dag.

Men ere I end komne til bedre Skiele-Alder under
 det Nye Testaments Huusholdning, end Israel, til hvil-
 ket Mose talde i Texten, saa I ey, som de, skal loffes ved
 et ringere Gode til at nyde et større, men I først bør gribe
 efter det vigtigste; saa skal dog denne Eders Bede-Dag ey
 heller være orkesløs i Henseende til de Belsignelser, Israel
 her fik Løfte om. I behøve og disse og Eders Gudsfrugt
 skal endog i disse komme tilbage paa Eders Hoveder. Her-

ren vil ey lade sin Kierlighed til Eder være uden Vidnesbyrd i Naturens Rige, endskiondt den herligst skal aabenhare sig for Eder udi Naadens og Herlighedens. Alleen tænker og laa om denne, som det sommer oplyste Christne. Stræc ey Eders Begieringer for høyt op og søger ey en saadan gliurende Velstand, som først kunde leitelig forderve Eder og siden lade Eder forderve og forvende den. Følger de Eenfoldigheds-Spor til denne, som Eders Konge har givet Eder ved at anordne den Psalme, som strax efter denne Pradiken skal afsynges af os. Den leber udpaa at lære Eder, at Guds frygt med Nøysomhed er en stor Bindning i Tim. 6, 6. O! hrør ere I salige, om I see dette, troe dette og indrette Eders Vønner derefter. Et Folk, som med Salomo er tarveligt i sine Ønster og Begieringer for Herren, kan, om det er dem tienligt, faae over det, de begiere. Men da glæder det dem des meere, om de faae noget saadant, ligesom de ey forurosiges, om de ey nyde det. Afægger nu og altid Prøver paa Eders Naads Eenighed i Fredens Raad, at I esse Eders Næste, som Eder selv, i det ingen Stand misunder den anden, men enhver ey allee ne taaler, men endog glæder sig over, at enhver har sit Bred og sidder under sin Velstands-Skygge. Dette er en nye Velstand i den almindelige Velstand i Landet.

Endelig erindrer Eder det, som er anmærket om Udbedelsen selv og dens Orden. Finder Herren ved alle hans egne Løfters Forholdelse, opfører Eder i Dag, som de, der ville brydes med ham og ey slippe ham, førend hans Amen lagges til Eders. At ellers dette Arbejde ey skal endes med denne Dag, det er noget, som tilforne er blevet Eder

Eder sagt. Sammensøyer dog med disse Eders alvorligste
 Bønner den tilbørlige Flid og Bindstibelighed fra Eders
 Side. Det er ey Dyrigheden alleene, som skal drage Om-
 sorg for Landets Opkomst i det store, men det paaligger en-
 hver i sin Stand at opsoge nye Belfærds-Kilder, om han
 kan, men i det mindste troelig at føre sig dem til Rytte,
 som allereede ere opdagede. Kongen har, næst GUD, mang-
 foldige Mennesser at besørge hver sit, men han kan kun
 gjøre det i det Almindelige, og det kommer an paa, hvor-
 vidt enhver vil arbejnde under ham og befordre hans Hen-
 sigter i det Besynderlige. Hverken GUDs eller Kongens
 Forsyn og Omsorg virke uden de behørige Midlers Anvend-
 delse. Landet, som HERren skal velsigne i den rette Ar-
 bejdsomheds Orden, er i manges Hænder, men de lade Ar-
 bejdere volde, at det, som kunde give meget af sig, indbrin-
 ger lidet eller intet og samme virker strax paa det heele.
 Naar mange Bække skulle løbe sammen for at gjøre een
 Flod, formindskes strax denne, hvor ukiendeligt det end sy-
 nes at være, naar een og flere af dem udtørres, hvor smaae
 de end for sig selv ere. Dog er endog saa dette intet, om
 I ey foreene med denne Eders Arbejdsomhed den tilbørlig-
 ge Sværtsommelighed. Det hænder ey sielden, at de, som
 i sex Dage slabe for at fortiene noget, kan paa den syvende
 forrøre det altsammen. Et gierrigt og overdaadigt Folk
 kan HERren, om han end oplukker Himmelens Sluser, ey
 opfylde alle dets enten indbildte eller selvgjorte Mangelser.
 Det første har Ørendselose Regieringer, det andet uendelige
 Udgifter, som stedse tiltage, ligesom deres Indkomster blive
 flere. Det kommer visselig meget an paa den offentlige
 Huusholdnings-Maade i et Land, men hvor god og vis
 denne

Denne er, staaer den dog til Skamme, naar den ey under-
 støttes af hver Mand's sømmelige Tærværdighed. Et Land
 kan altid stikke i Armod, naar Hærens Betsignelser u-
 foraarlig forestaaes og overdaadig foredes. Det Omleeb,
 Landets Betsford derved faar, er af den Art, at Rigdom-
 men i et Land settes i en bestandig Bevægelse og Flygtig-
 hed, saa at, naar den løber om til flere, standser den hos
 ingen, men bliver som de Luft-Syn, der lade sig see og
 forsvinde paa eengang. Denne Sparsommelighed, som
 skal tagttages i Henseende til enhver's egne alt for vidt drev-
 ne Udgifter, maa dog ey ophæve den Godgjørenhed, som
 et Land bør bevise imod sine Fattige. Overdaadighed stie-
 ler selv fra sig selv, men straffes dog endnu med nye Man-
 geler af den Guld, som ey kan fordrage, at Mennesker la-
 de sig bruge til Verdens Udelæggere; men Godgjørenhed
 mod de trængende er som en Tiende til Hæren og drager
 meere ind, end ud, fordi Mennesker derved lade sig bruge
 til at hjælpe og lykfsaliggjøre andre og derved træde i Guds
 eget Fodspor. Forstandighed i denne Artikel har en stult
 Kraft til at reyse et Land; men samme seer til med Bitt-
 dom at komme sig til al Slags fornøden Hielp, saa at
 den Godhed, de nyde, ey skal forderve dem i Stedet for at
 gjøre dem Godt. Men naar I endelig anlægge alle Ting
 saa forsigtig, som I kan, saa glemmer dog aldrig at hæn-
 ge af Guds alvilde Villie, saa at, om han af sine forborg-
 ne og hellige Aarsager ey vil lade sig overtale til at gjøre,
 hvad I bede om eller opfylde Eders Bønner strax, I da slut-
 te, som de Epheser om Paulo, der sagde: **Skæ Hæ-
 rens Villie!** Apostil. G. 21, 14. Glemme vi ey Hæren,
 han skal vidst ey glemme os, men han kommer paa eengang
 flere

flere vores Nødtørstigheder i hu, end vi selv. Hvad vi nu
ellers her udbede os paa denne Dag af Herren, som med
et Hjerter og een Mund, med vore Brødre over det heele
Land, det skal vi nu i gudelig Andagt frembære for Her-
ren og dermed beslutte denne vor Berragtning. Imidlers
tid raabe vi fra et Tillidsfuldt og taknemmeligt Hjerter:

Den evig-rige GUD nu stedse os forunde
Fred og Fornøelse! han gibe, at vi kunde
Raade altid staae hos ham, og ved vor Bøn
faae Hielp i Noed og Død, tilsidst en Raade-Bøn!

GUD Fader og GUDS Søn skee evig Priis og Ere!
Den værdig hellig Aand derhos høy-lovet være!
Betsignet Guddom, som forbliver, var og er,
Vi Dig i Ydmyghed vort Andagts-Dffer bær.

AMEN.

An-

Udhang

af

Fiire aandelige Sange,

Over de Fiire anbefalede Texter til denne Dag.

Første Sang.

Over Texten til Troe-Pradiken, af Psalm 91, 14 = 16.

Melodie:

Kind nu op i Jesu Navn ic.

Alle Ting^{1.}s Behersker, GUD!
Herre over Jord og Himmel,
Over Verdens gandske Brimmel,
Med et uindstrænket Bud!
Du det store vil betragte,
Dog det mindre glemmer ey;
Alle Ting du først frembragte
Giennem Kierlighedens Vey.

^{2.}
Vi, vi smaae ndi den Bøe,
Du for os har vilbet bygge,
Mens vi endnu her i Skygge
Søge Hjlden af vor Troe;
Vi forfikre os at være
Dyrebare nok for Dig;
Kongen vi dog først frembare
Som en meest betydelig.

^{3.}
Legemet tilhører dig,
Dog til Hoved ham Du gjorde,
Alt hvad her er inden Forde
Ved ham, næst Dig, trostier sig;
Vi bør holde ham for Kiernen
Af det bedste i vort Land,
Troe, Du gjorde ham til Stiernen,
Der skal føre alle an.

^{4.}
Intet være kan saa stort,
Alt vi ham jo det bør unde,
Om vi ham det give kunde
Og med sig han tog det bort;
Kongens Glæde er vor Glæde,
For vi til vor eegen seer,
Ham vi Salighed udbede
Som hans Fortrins Skionnere.

5. Store

5.

Store Guld! gjør Ham da godt!
 En Bellsignelse Han blive,
 Medens Han er her i Livet!
 Sidst i Herlighedens Slot!
 Han er Dvæscen i Landet,
 Gjør Ham til Din Dvæscen!
 Forend vi begiere andet,
 Rette vi vor Bon paa een.

6.

Døe Hans Hierte til Din Frygt,
 Du Vandbækkes rette Leeder!
 Han da nyder Salighed,
 Alting bliver Ham da trygt.
 Bliv Hans Lyst, Du Englers Blædel!
 Død i Ham af fremmed Lyst;
 Mind Ham, naar den er tilstæde,
 Om dens Lidsels-Smerter-Høst.

7.

Gjør Dit Navn for Hannem stort,
 Saa Han fiender og befjender
 Dette, som til Verdens Ender
 Ewig gaar i Klarhed fort!
 Sid, Hans Vagt med Dig maa blive,
 Saa Han kalder kun paa Dig,
 Og Han stedse maa hengive
 I Din Haand alt sit og sig.

8.

Kan da Konger lide vel
 Under deres tunge Byrder,
 Da de ere manges Horder
 Og i Verdens Rod har Deel;
 Kongelig Han da skal leve,
 Aldrig mangle Hiertets Fred;
 Han skal taale andre svære
 I en falsk Lyfsalighed.

9.

Siden læg paa Hannem alt
 Det, Du haver Guds frygt lovet,
 Lad det blive Seyer-Rovet,
 Naar Han stod, da Striden galdt!
 Lad Hans Guds frygt Ham forlyste,
 Mens Han over den i Strid;
 Lad Ham endelig og høste
 Et Slags Frugt af denne Flid.

10.

Til Hans Bogn hold Du Dig nær!
 Følg Ham! lad Ham see, Du følger!
 Bliv Ham, som den, sig ey delger
 For Ham, hvor Han ogsaa er!
 Ingen Daare lad Ham høre,
 Gjør Ham sit mod Hylfere!
 Men lad Ham, som Vunder gjøre,
 Naar Han selv er bedende.

11.

Sæt Ham høyt, saa Blagers Hær,
 Som i Hobetal her stinle,
 Raad Ham en, som den, i Himle
 Fæstningen opbygget er!
 Men, naar Rod og Død, som have
 Druer-Vinger, nærme sig,
 Styrt dem da i deres Grave,
 Og ryk Ham betids til Dig.

12.

Store Konger elsker Du,
 Dog ey Verdens store Stygger,
 Størhed Du paa Sandhed bygger;
 Kom vor Konge her i Hu!
 Bind Ham til Dig, store Fader!
 Stor blir Han da af Din Stands;
 Men, om nogen Hannem hader,
 Gjør Ham herlig, Ham omstunds.

13.

Lad Ham tælle mange Aar!
 Hvide Haar lad Hannem bære
 Som Retsfærdighedens Vær,
 Inden Han til Graven gaar!
 Lad Ham dog for Alting mættes
 Af Hans Leve-Dages Tal,
 Saa at Kronen, Ham paasættes,
 Ham kun ey udmatte skal.

14.

Lad Ham see paa Salighed
 I sit Liv, saa Ham ey fattes
 Noget udaf det, som skattes
 For at være Godt og Fred!
 Men blandt Engle lad Ham siden
 See Dig selv, Du Saligste,
 Saa at Han mest efter Liden
 Faar Din Salighed at see.

15. Det

15.
Det er just Kong CHRISTIAN,
 Shvende blandt dem, saa heede,
 For hvis Fred vi sær nu bede,
Hans det gaar for andre an;
 Vore Konger glæd saa længe
 Jorden selv med dem er til!
 Denne helst, som herom hange
Efter Dig saa ivrig vil.

16.
Lad Hans Dyrbare Slægt
 Deele med Ham i Hans Dage!
 Over Den Du vilde drage
Al Din Fred og Varetagt!
 Men, naar Han bær Himlens Krone,
Lad Den aroe al Hans Fred!
 Store Guld! befast Dens Throne,
 Indtil Alt sidst brydes ned.

Anden Sang.

Ober Texten til Høymesse af Psalm 127, 1.

Melodie:

Al Høyheden oprunden er ic.

1.
O! store Guld, som har en Stad,
 Hvor Du fra Ewigheder sad
 Og sidder uden Ende!
Hvor vel indrettet skisa og stor
 Er denne ey, hvor selv Du boer,
 Har Spiret selv i Hænde!
 Hvor er Vel der
 Saadan Orden Her paa Jorden?
Hvert et Rige
 Maa i Glands for dette vige.

2.
Vi kiende denne nu kun, som
 En os forborgen Helligdom,
 Der ved sit Forhæng dækkes;
 Lange fra vi endnu ere, dog
 I denne vores ringe Krog
 Ved Engle Stemmer vækkes;
 Vi maae Her staae
 For at lige I det Rige,
 Hvor vi vente
 Dog at blive meer bekjendte.

3.
Vi har dog ogsaa her vor Stad,
 Hvor, skiondt udi en mindre Grad,
 Vi os Din Arv kan skrive;
 Vi dannes til en Ewigbed,
 Hvor i en Himmel herlig Fred
 Du os vil Klarhed give;
 Vi troe, Vor Høe,
 Naar vi flyttes, Skal ombyttes
 Med en bedre
 Hos de herliggiorte Fædre.

4.
Imidlertid vi føres maae
 Al dem, paa Varetæaten staae
 Og som vort Huis skal bygge;
 De Engle leede skal vor Her
 Som de, det overgivet er
 Din For Stad at betrygge;
 De skal Vor Dal
 Sammenføye Med det Høye
 Og besørge
 Alt det, hvorom vi kan spørge.

5. Dem

5.
Dem givet er' de Nagle, som
Skal aabne os den Helligdom,
Hvor alt Dit Gode giemmes;
De forekomme skal alt, hvad
Der kan forvirre denne Stad,
Alt Ondt ved dem skal hemmes;
Hvad Navn, Vort Gavn
Og kan føre, Maae det høve
Hen til disse
Os om samme at forviffe.

6.
Men er det Huus af Vigtighed,
Som os opføres skalde ved
De Bygnings-Mænd paa Jorden;
De Farer, de bør forud see,
Er' de og steds vigtige;
Hvor stor blir da den Orden?
Hvor kan Vel man
Tab og Skade, Gavn og Baade
Nok i begrunde,
Som ved dem forvoibes kunde?

7.
Gaar Vægteren udaf sin Vagt,
Kan udi Afse blive lagt
Det, hvilket mange savne:
Betrygges ey et Selskab vel,
Strax mange søge maa sin Deel,
Sit Huus, sit Brod med Ravne;
Men gaar Og staaer
Landets Dye Paa de Høye,
Som opdage
Alting, kan hver Sødhed smage.

8.
De skionne alle dog ey nok,
Hvor saare stor en Faare-Glof
De bare skal som Hyrder;
Hvor stort det Gode er, de skal
Eilvende dette store Tal,
Og føle ingen Byrder;
De see Mindre,
End de skulde, Naar det fulde
Skulde blive
Deres Deel, hvis Sag de drive.

9.
De mindes ofte ey, hvor lidt
De selv formaae, om ogsaa vide
De tænke det at bringe;
De overveie ey, at alt
Det Gode, hvoriom det dem gaaldr,
Af dem sig ey vil tvinge;
Visdom Maae som
Himlens Gave, De dog have,
Samt den Lykke,
Der skal frem til Maalet rykke.

10.
O! er' da disse Vægtere,
Mon Du paa Staden ey maa see,
Om den skal vel bevares?
Er Bygningen beiroet dem,
Hvorledes kommer den dog frem,
Naar ey Din Hielp erfares?
Al Vagt Blir lagt
Udi Støvet, Ligner Lovet,
Som affalder,
Om Du ey til Lykken falder.

11.
Hvor klog er da den Dyrighed,
Som til det Dybe her seer ned,
Sin Skulders Svaghed kender!
Banmægtighed her Styrke er;
Den kommer Maalet viffest nær,
Som strax til Dig sig vender;
Det gaar, Som naar
For Din Throne Uden Krone
Sig nedbøyer
Salomo og Dig ophøyer.

12.
Dit er det Huus, de bygge bør,
Du bygger dog selv derpaa for,
End Du dem dertil sender;
Den Stad Du eyer, som de maae,
Som Vægtere omkring nu gaae,
Du først dog Faren kender;
Naar de Wille
Dit besørge, Ey adspørge
Deres reget,
Saa vil vidst de kunde meget.

13. Du

13.

Du Vægter over Vægterne,
 Du, som for Lands-Bestiermere
 Er Over-Hoved ene!
 Bygmesterens Bestyrer Guld!
 Sid, hør som faar Dit Bygnings-Bud;
 Med Dig sig vil forene!
 Han hør, Som her
 Skal regiere, Til Din Ære,
 Saa de søge
 Kun Dit Rige at forøge.

14.

De, som vor Kyr her fore maae,
 Sid de ey deres Byge gaae,
 Men kun Dit Ansigt følge!
 Lad dem i noget ey gaae frem,
 Som om Alting tilhørte dem!
 For dem Du ikke dølg,
 At, om De som
 Gødt vil giøre, De udføre
 Dog ey noget,
 Om Du gier det for dem kroget.

15.

Den Kunge ser i Wiisdoms-By,
 Som sig for Verden skammer ey
 Sin Almægt at betiende!
 Dit Huus lad Hannem bygge paa
 Og sidse i Din Kraft fremgaae

Til Arbejds-Dagens Ende!
 Wiis, hvor Sær stor
 Lyst Du haver Til de Gaver
 Ham at stænk,
 Hvor paa først Han vilde tænke.

16.

Byg Ham hver Dag paa Sandheds Grund,
 At altid Han i Din Samfund
 Din egen Boelig bliver!
 Gior Ham aarbaagen, store Guld
 Til al Slags Onde og Ufrud,
 Som Landets Held fordriver!
 Lad de Stride
 Med Ham troelig Som vor Boelig
 Bør betrygge,
 Saa Du dem selv Huus kan bygge.

17.

Lad Hannem, som Guds Palmie, groe,
 Og være stærk i Haab og Frøe,
 Sin Skygge vidt udbrede!
 Lad Ham udfæste Velstands-Frøe,
 Og lad det heller aldrig døe,
 Men arte sig til Glæde!
 Giv, Han Gaaer an
 Alle Sager, At man drager
 Ud den Lære:
 Vel den Konge, Guld vil ære.

Tredie Sang.

Over Texten til Tolv-Pradiken af Psalm. 2, 10, 11, 12.

Melodie:

Sar dog fort ic.

1.

Konger hør! Konger hør!
 Hør en Stemme oven ned,
 Stemmen, hvorved Himle bæve
 Fra Guds Stol og Herlighed!
 Hør den Røst, der vil opkræve
 Eder hen til Helligdommens Dør!
 Konger hør! Konger hør!

2.

Dommere! Dommere!
 Knæler ned for Thronen, som
 Den Forsværdelige klæder
 For at sælde Over-Dom!
 Lægger Tomme paa de Glæder,
 Eders Vælde Eder stienkede,
 Dommere! Dommere!

3.

Klogelig, Klogelig,
 I bør handle meer, end hver,
 Som dog selv for sig skal svare
 For Den, Huisfets Herre er;
 Større blir dog Eders Fare,
 Om I handle ikke hver for sig
 Klogelig, Klogelig.

4.

Hver for sit, Hver for sit
 Regning reengang stor nok faar;
 Badmæl selv skal det ey løffes,
 At det uden om her gaar;
 Dommere dog mest vil trykkes,
 Naar hver svare skal for stort og lidt,
 Hver for sit, Hver for sit.

5.

Lager Lugt! Lager Lugt!
 Wiisdom er hos alle rar,
 Høye ligge og i støvet,
 Daaren alles Fader var,
 Har fra dem og Sandhed rovet;
 Det er Eder gode, om og I smukt
 Lage Lugt, Lage Lugt.

6.

Kiender den, Kiender den,
 Som har baade Ret og Magt!
 I har begge, men som og det
 Eder i den Raade Paagt,
 At I tiene den i Livet,
 Som al Orden gjør af Himmelen;
 Kiender den! Kiender den!

7.

Af eet Leer, Af eet Leer
 Eder danned' Herrens Haand!
 I blandt Brødre er' udtaget,
 Salvelsen har Eders Aand
 Fra den, Eder har opdraget;
 Hoi som Heres-Kar man Eder seer
 Af eet Leer? Af eet Leer?

8.

Magrer vel, Magrer vel
 Paa det Pund, I faaet har!
 Eders Fortrin heraf hænger,

I kan blive, hvad I var,
 Om For-Lobden ikke trænger
 Eder, saa Iudi Eders Deel
 Magre vel, Magre vel.

9.

Blandt de smaae, Blandt de smaae
 Eders Hoved renser sig;
 De bør kiende og adlyde
 Eders Bud omhyggelig;
 Men mon ey een Herre byde
 Over Eder, som dog? ogsaa staae
 Blandt de smaae? Blandt de smaae?

10.

Trodser ey! Trodser ey!
 Kæster Sonnens Nag ey bort!
 Han er Huisfets næste Herre,
 Zions-Bjerg har Herren gjort
 Til sin Hoved-Boe; des verre!
 Glemmes den dog helst paa Verdens Brey.
 Trodser ey! Trodser ey!

11.

Kyffer ham! Kyffer ham!
 Bliv hans Demer betende!
 Han kun har Glds Hierte inde,
 Gunst og Kraft I aldrig see,
 Om I ey den Fasting vinde;
 Koser Eder mest i det Glds Lam!
 Kyffer ham! Kyffer ham!

12.

Jesus Navn, Jesus Navn
 Stierne er paa Kongerne,
 Der vil Himlens Adel være;
 Det gjør dem til Riddere,
 Som selv Dødens Braad skal ære;
 Elsker derfor Eder mest til Gavn
 Jesus Navn, Jesus Navn.

13.

Salig er, Salig er,
 Den, hans Breede vækker ey;
 Han er rig og fuld af Raade,
 Han helst vandrer Missands-Brey
 Med dem, sig paa ham forlade;
 Kongen, naar han kun paa hannem seer,
 Salig er, Salig er.

14. Kon

Kongens Guld! Kongens Guld!
 Som har lært Kong CHRISTIAN
 Denne Himmel-Røst at agte,
 Lad ham denne sikre Plan
 I sin gandske Tid betragte!
 Lad ham stede ere dine Bud,
 Kongens Guld! Kongens Guld!

Du Gulds Søn! Du Gulds Søn!
 Gior ham vel med dig bekendt!
 Christelig lad hannem vandre,
 Til han Lobet har fuldendt,
 Aldrig her sit Sind forandre!
 I dig høres skal da al Hans Bøn,
 Du Gulds Søn! Du Gulds Søn.

Fjerde Sang.

Over Texten til Aften-Sang udaf 5 Mos. B. 28, 1. 2.

Melodie:

Vor Gud han er saa fast en Borg, ic,

Det Folk, vor Kiere Konge gaar
 Nu hen for at anføre,
 I Dag udi din Fjorgaard staaer,
 Dig der sin Bøn at giøre;
 For Dig, Almægtige!
 Det falder dybt i Knæe
 Det ligger for Dig ned
 Med al Hengivenhed;
 O! Guld, bønfor den Skare!

2.

Den Konge, Du det givet har
 Saa gierne vil det leede
 Derhen, Dit Israel før var,
 Til Canaan og Glæde;
 Nu staaer paa Grændserne
 Han selv og Faarene;
 Han vil, Hans Scepter er
 En Olie-Døist for hver;
 Ryd Bryen, Guld, for begge!

3.

Den Fader kan ey være glad,
 Om Børnene skal græde
 Det er Hans Liv, Hans Lyst, Hans Mad,
 Naar disse sig kan glæde;
 Han deler med dem alt

Hvad ogsaa dem tilfalbt;
 Hvers Tørn igiennemgaar
 Hans Krone, Ham til Saar;
 Siv, Guld, Ham Hans Begiering!

4.

Gior Du ham, store Hæere! stor,
 Helst heri lad det blive!
 Naar Folket udi Velstand boer,
 Det Kongens Navn kan give
 En større Herlighed,
 End om han sælder ned
 En Mængde Mennecker,
 Som dog kun Jammer er;
 Slaae, Guld, Hans Keyr ved Elim;

5.

Fra Sverd og Jid de gyldne Nar
 Dog aldrig ud kan komme;
 Alt saadant over nogle gaar
 Fra Bredens haarde Domme
 Det Folk, som ret er viis,
 Vil ikke være Riis;
 At staae til Straf dog hør,
 Det nogen Sorg dog gior;
 Gior Freden hos os evig.

6.

Vor Konge vil ey frygtes i
 Sit Harnisk, ey af Svæbe;
 For sinets Blod og Slaverie
 Et Navn Han ey vil kiobe;
 Kun Eyd foruden Frygt,
 Naar Alting sidder trogt;
 Kun sand Lyfsalighed,
 Er alt hans Dyemed;
 Lad, Himmel, sligt Ham lykkes!

7.

Din Krygt da blomstre i vort Land,
 Den er dog Velstands-Roden;
 Det Land naaer aldrig Fredens-Stand,
 Som træder den med Toden;
 Hvad er Lyfsalighed,
 Hvor Gudsfrngts-Sol gaar ned?
 En Slægt og ey meer,
 I Dromme man kun leer;
 Guld sæt Din Bøe i Landet!

8.

Lad ringe Skionne, hvad det er
 I Troen riig at være!
 De lidende, O! hver, læv
 Taalmodig alt at være!
 Din Haand, dit Ord, dit Navn
 Lad være alles Gavn!
 Dit Alter hos os staae,
 At hver deril kan gaae!
 Bliv, Guld, enhver hans Bedst!

9.

Retfæffenhed almindelig!
 Hver Landets Borger føre!
 Sid, nigen elsker ikkun sig,
 Ey gjør, hvad han kan gjøre!
 For dine Dyne lad
 Enhver dog handle, hvad
 Han gjør og lader her,
 Troe, at Du Alting seer!
 Lad, Guld, hver Lyset elske!

10.

Siv Dyrigheden Velstands-Lyst,
 Saa den al Dmsorg drager
 At forkomme al den Høst,
 Et Land af Ustik tager!
 Sid, ingen tvinges vil
 Kun udaf Magten til
 At vandre Skikkelig,
 Men selv paaminde sig!
 Afvend, Guld, al U-orden!

11.

Opluf de Himmel-Sluser, som
 Velsignelsen lar regne
 Paa Folket, som din Eiedom
 Paa hver og alle vegne!
 Vand Jorden i Betids!
 Af Havet os bespis!
 Vogt vore Levninger!
 Med handlende selv vær!
 Siv hver Mand Brod, O, Fader!

12.

Velsigne hver med Naysomhed,
 Som selv er meer, end Stattel
 Din store Magt og Miskundhed
 Sid Tillidsfuld hver fatte;
 Siv os ndsvortes Fred,
 Indbyrdes Enighed!
 Driv Dbselheden bort,
 Som selv gjør lidt af stort
 Gjør Landet fuldt af visse!

13.

Saa beder Kongen for sit Land,
 Som al Slags Godt Han under;
 I Landet beder saa hver Mand,
 Der til sin Velstand stunder;
 Skriv, Himmel! Amen hos,
 Gjør evig Nagt med os!
 Afhielp vor største Lær!
 Gjør os sidst til din Nær!
 O, Guld! bønør os! Amen.

